

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következéskor 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, május 23.

Mai számunk főbb közleményei:

Véres botrány a magyar képviselőházban.
Ujabb himlő beteg.
Öngyilkos aradmegyei nagybirtokos.
Általános sztrájk Budapesten.
Nem találják az utcai leány gyilkosát.
Tisza István a magyar képviselőház elnöke.
Mi történik a Ház esütörtöki ülésén?
Tarkaságok.

A letört obstruktorok.

Arad, május 22

Szép puffant a képzelt nagyság, leha-nyatlott az ereje az óriásnak vélt szörnynek. Az obstrukció még kiterítve nincsen, de már bizonyossá vált, hogy többé nem lesz gátja a magyar képviselőház tanácskozási képességének. Rettentő fenyegetések közben készültek arra, hogy Tisza Istvánnak házelnöké választását „az életük árán” is megakadályozzák. Mikor a döntő perc bekövetkezett: a rettenthetetlenek szinpadán kivonulást rendeztek. A póz, a melylyel ezt tették, önkéntelenül emlékeztetett a boldogult nemzeti ellenállás jeleneteire, a mikor a hazát mentők a vármegyeházákban alig várták, hogy „az erőszaknak engedjenek”. Mikor az erőszak szíves volt megjelenni, az ellenállók hidegvérrel mentek el villásreggelizni. A tehetetlenné lett, meggubbadt Justh-párt kivonult — és Tisza István gróf ma a képviselőház elnöke lett.

Az a jelenet, amely ezt megelőzte, minden izgalmas volta mellett is jelentéktelen. Mert az az éretlen, ostoba csiny csak nem lehet alkotmányvédelmi aktus, hogy Kovács Gyula, a gabonatözsde parketjéről politikussá nőtt ismeretlen valaki, ledobta a szavazó urnát. Hogy ezért az illetlenségért,

az egész képviselőház tekintélyét sértő tiszteletlenségért vaskosan fizetett a hevesebb vérű képviselők fölháborodása, az szinte természetes. Ha Déry Zoltán, aki szerfölött megindult az obstrukció mártírjának esetén, a megpofoztatást jogtalannak tartja, — úgy azt a kérdést lehetne a volt államtitkárhoz intézni: megtette volna-e ő, a miért Kovács Gyulát alaposan meglakoltatták?

Annál furcsább a mód, amelylyel Déry Zoltán a fiatal pártonkívüli negyvennyolcas testi sérelmeit, ugylátszik, megakarja torolni, vagy pedig annak elégtételt szerezni. „Leleplezi” a kormányt, hogy az államkasszából olvasatlan milliókat vett ki a választások céljára. Még ha igaz is lenne ez: van-e joga az erkölcsbiráskodásra Dérynek akkor, amikor ily szörnyű visszaélésről tudva, arról két esztendeig hallgatott s csak akkor árulta el, amikor Kovács Gyula a Ház szavazati urnáját lerugta és emiatt meggyomrozták? És ha lenne is valami valószínűség abban, amit állít: a koalíció volt államtitkárja menjen tovább az őszinteségben és mondja el azokat az összegeket, amelyeket ők költöttek el a közpénzekből a maguk politikájának népszerűsítésére.

Fontossága azonban ennek sincsen. A képviselőház a törvény formái között ültette elnöki székébe Tisza Istvánt. A parlament többségének egységes, öntudatos állásfoglalása szülte ezt az eseményt és az erő, amely ebben az elhatározásban megnyilatkozott, fegyverezte le az obstrukciót és teszi lehetetlenné annak további garázdálkodását. Ha a mai kudarc után még ki-ki fog törni a sebzett vad mérge, annak már nem lesz hatása és nem tartóztatja föl a többségnek határozott utját.

A Házban letörték, — minden reményük most abban van, hogy a szervezett munkásság általános sztrájjal pótolja az ő megbicsaklott erejüket. A munkásságnak ez a harci fegyvere jogos és szinte természetes, hogy amikor politikai érdekeit veszélyben látják, ehhez nyulnak. Azonban ép a munkásság nézőpontjából időszerűtlen most ez a mérhetetlen áldozatot jelentő, tulontul nagy önmegtagadást kívánó eszköz. A munkásság megbizhatatlan és következetlen képviselőkre bizta a maga politikai jussának követelését, amikor a Justh-párttal fegyverbarátságra lépett. Ennek a pártnak eredetileg nem is volt programjában az általános és titkos választói jog. Csak akkor írta föl paizsára, amikor az önálló bankért vívott szélmalomharca letört. Amikor alkalom lett volna arra, hogy a választójog reformja fokozatosan megvalósuljon, ami mindenestre már a legközelebbi jövőben behozta volna a parlamentbe a szociáldemokratákat: nem igyekeztek ezt az eredményt megtartani, hanem folytatták az oktan, zsákutcába vezető harcot. Ennek a pártnak ügye-fogyottságát, fej nélkül való kapkodó eljárását, politikai megbizhatatlanságát be kell látnia a munkásságnak s az általános választójogért a harcot, a tapasztalásokon okulva, új mederben folytatni. Akkor egy általános sztrájk kísérlete, — amelyre nézve egyébként most minden a legkedvezőtlenebbül áll, — a közvélemény rokonszenvére jobban számíthat, mint most, amikor egy megutált, gyűlölt és a megérdemelt bukáshoz érkezett politikai iránynak akarnak a letett szerszámok bizonytalan kimenetelű háborújával szolgálatot tenni.

Az arc.

Írta: Sz. Szigethy Vilmos.

Az emeleti páholyból két égő asszonyi szem kísérte figyelemmel Nádorpatáknak, a tenoristának, minden mozdulatát. Az asszony apró volt és vékony, mint a nád. Már a karcsúság csak a rováására vált, mert még vékonyabbnak tetszett általa. Egyedül a szeme volt hatalmas, égő karbunkulus a hófehér sikon.

Nádorpatáki, azaz helyesebben Nádorpatáki K. Béla, kitarta a két karját és eldalolta a szerelmi áriát. Minden szava a páholyba szólt, habár nem is nézett mindig föl. De a hatásosabb szavaknál odameresztette a két kezét s azt, hogy „szeretlek, te tündér, bár hova tűntél” úgy fejezte be, hogy féloldalt fordulva épen a nagyszemű kis asszonykánál állapodott meg.

A páholy mélyén aludt az ezredes, az asszony ura.

— Szeretem ezeket a ripacsokat — szokta volt mondogatni, mert olyan lármások. Otthon hánt a nagy csönd, fölébreszt az éjszaka némasága. A zajhoz azonban hozzászoktam s itt találok meg leginkább a színházban. Édes gyermekem, majd költson fel, ha vége lesz az előadásnak.

Tudott aludni nyeregben ülve is, mikor nyáron tikkasztó hőségben mezőkön ballagtak át s tudott utána három napig inni, ha kellett. A színészre is ő hívta fel az asszonya figyelmét.

— Hogy nézi ez magát! Figyelje csak! Figyelje csak! Emlékszem rá fiatalkoromból, hogy nincs nagyszerűbb valami, mint mikor a színész szerelmes. A nagy közönség összességének nem lehet kitünően játszani. Az ember csak akkor alkot tisztességeset, ha egy valakinek a kedvéért teszi. Itt maga lesz az egy valaki.

— Maga bolond — felelte az asszony. — Erővel rá akar vinni, hogy hű legyenek. A nyáron a kapitányról sütötte ki, hogy szerelmes belém.

Az ezredes már ezt nem is hallotta, mert aludt. Az asszony pedig a kukkerrel hozta magához közelebb Nádorpatáki K. Bélát, lesve annak minden mozdulatát, jóllehet az ádáz kritika azt emlegette, hogy ezek a mozdulatok olyan szögletesek, mint egy román stílusban épült templom.

Igy kezdődött az ügy. Mi, akik tudjuk, elmondhatjuk, hogy nagyon messzire nem is ment, de szemlélődők egyebekről beszéltek. A katonaság felkarolta a színészt, mert a fehér abrosz mellett még szebben énekelt, aztán kártyázni is tudott, ha szükség volt rá.

És megismerkedett vele az első kincstári asszony, majd a többi, egészen kivételes lett a helyzete, mire az ezredesné sem maradhatott a többi mögött. Még nem beszéltek összesen száz szót, az is mind közönséges, elcsépelet volt és több esett belőle az asszonyra. Mert a színész elfogulttá vált és torkán akadt a szó, amikor ilyen közletről meglátta az ezredesné karbunkulusait.

Lassankint kiderült, hogy egészen okos ember, még olvasott is, néha azonban teljesen emésztetetlen. Nem akkor, amikor önmagáról beszél, korántsem akkor. Hogy magamagával el volt telve, azon csak mulattak.

— Én nem vagyok szép, — szavalta — de van az arcomban valami rendkívüli titokzatos, a mi nélkül keptelen volnék a pályámon boldogulni. A szemem, az orrom, meg a szájam külön-külön nagy kritika alá eshetnek. De együttvéve olyan harmóniába jutnak, hogy a szerepem csak másodrendűvé válik a sikerben. Ez az arc a fő!

Csakugyan, néha diabolikus villámok cikáztak azon az arcon, máskor pedig lányos szelidség ömlött el rajta. Mint a panoráma, mindig újat mutatott s előadás közben arról is megfeledezett, hogy partnere van, mert rendszerint egyvalakinek mondta el a szerepét. Ez időben épen az ezredesnének.

A vékony kis asszonyka — hogy miképen fért el benne annyi hisztéria! — jámbor ostobaságokat mondott, a színész pedig kissé szemtelen lett.

— Asszonyom, ugye, maga nem szeret olvasni! Hát ne is tegye, gyűlölöm az okos nőket. A nő legyen olyan, amilyennek az isten megteremtette, alsóbbrendű szellemű, mert csakis így grózedelmeskedhetik rajtunk. Mi, férfiak, félünk a nagyon okos nőtől, különösen ha okosabbak nálunknál. Mert hiszen ez a mi egyeniségünk letörését jelenti s az ember a szerelem-

Véres botrány a magyar képviselőházban.

(Verekedő képviselők. — Kovács Gyulát megpofozták. — Az obstrukció letört hősei.)

— Fővárosi tudósítók telefonjelentése. —

Budapest, május 22.

A parlament előtt ma kora reggel már rendőrök terelgették a kíváncsi embereket, hogy szabadon tarthassák a kapuföljárót. A rendőröknel talán csak az a harminc munkapárti képviselő kelt korábban, akik azért szedelőzködtek össze, hogy még az ülés megnyitása előtt terepszemlét tartsanak a Házban s megfelelő óvintézkedésekkel járjanak kezére a közbiztosságnak Tisza István elnökké választása alkalmából. A csapatot Telegdy József, Kubinyi Géza és Bethlen János gróf vezettek s az urak átkutatták a Ház helyiségeit, őrségeket raktak az ülésterem bejáróihoz s mindenképen azon voltak, hogy az ellenzék valami taktikai fogással előre meg ne hiusithassa a Ház mai ülését.

A parlamenti palotát a munkapárti önkénteseken kívül ma a rendőrség is úgy megszállta, mint egy ostromlott várat. A Ház tisztviselői közül már az éjszaka többen inspekción tartottak, rajtuk kívül pedig rendőri készenlét is vigyázott, hogy tüntetés, ablakbeverés, vagy más merénylet esete kéznél legyen a segítség. Ma reggel a karzatokon megduplázták a polgári rendőrök számát, a Ház pincéiben és földszinti helyiségeiben pedig százhusz gyalogos rendőrt szállásoltak el Szeszlér Hugó rendőrtanácsos parancsnoksága alatt.

Boda Dezső rendőrfőkapitány ugyancsak egész délelőtt a Házban tartózkodott. A főkapitányt Lukács László miniszterelnök magához kérte s vele hosszabban tanácskozott, a tanácskozásban később részt vett Jakabffy Imre belügyi államtitkár és Székely Ferenc igazságügyminiszter is. A miniszterelnök Bodával a parlamenti palota megvédésére szükséges intézkedéseket vitatta meg, miután a szocialista munkások holnap délelőtt minden áron a képviselőház elé akarnak hatolni, hogy ott a választójogért és Tisza elnöksége ellen tüntessenek.

ben is azt a hitet akarja megőrizni, hogy diadal-maskodott, pedig lényegileg csak behódolt.

Az ezredesné fölvetette csodás szép szemét és azt mondta:

— Nem értem, mit beszél, de remélem, nincs benne semmi illetlenség!

— Maga istennő, olyan tökéletes ebben a naivságában! — lelkesedett a színész.

És lehajolt, hogy kezet csókoljon igazi elragadtatásban.

Maguk voltak a hallban, a többiek elszaladtak egy lö megbámulására, kissé sokáig is tartott ez a képcsók.

— Sosem fogom elfelejteni — deklamálta nemes páthosszal a színész. — Maga az első nő az életemben, aki megért.

— Igen, én megértem — fuvolázta az asszony. — A teremtő azzal vert meg, hogy túlságosan sok megértőképeséget ruházott rám, akár csak a mezők liliomára, akiről szintén ő gondoskodik.

A kezét még mindig nem vonta vissza a színész kezéből. Az arca kipirult, az ajaka kinyílt és forró lett a lehellete.

— Azt mondják, kevés a vérem, sokat kell járkálnom. Minden délután a folyó partján sétálok, ott magában van az ember, nem zavarja illetlen udvariaskodással, ezer kérdéssel senki. Az őszi hervadás ott érvényesül a legjobban — hát a viszontlátásra.

Boda Dezső a miniszterelnökkel folytatott tanácskozás után Tisza István grófot kereste föl s vele értekezett.

Ilyen előkészületek mellett nyílt meg a mai ülés. A ülésen Beöthy Pál elnökölt. Az ülés megnyitása után Kossuth Ferenc ünnepies nyilatkozatot tett pártja nevében arról, hogy ők a Návay Lajos elnök lemondását nem tartják a házszabályok szerint elintézettnak, az elnöki széket nem tekintik megüresedettnek s a választásban nem vesznek részt.

Kossuth különben reggel mosolyogva jegyezte meg a folyosón, hogy ma, bár nehezére esik a járás, *bot nélkül jött be a Házba*, nehogy azt higgyék, hogy ő erőszakkal akar az „erőszakra” felelni.

Az erőszakot különben az obstrukció szálnalmas hősei kezdték ma is, de maszomoru tapasztalatokat szereztek. Egy Kovács Gyula nevű fiatal Justh-párti stréber megakart akadályozni, hogy a parlament megválaszthassa Tisza Istvánt elnöknek. Amikor az elnök Beöthy Pál elrendelte a szavazást, Kovács ur megragadta az urnát és a földhöz vágta. Kapott aztán erre a fiatal ur olyant, hogy akkor is megemlékezik róla, amikor rég kibukott a képviselőházból. A fölingerelt munkapárti képviselők nekirontottak és a földre teperték. Közben sűrűn hullottak a pofonok az obstrukció fiatal bajnokának, akit állítólag meg is véreztek.

A képviselőház mai üléséről és erről a botrányról itt adjuk tudósításunkat:

Kezdődik a csatározás.

Beöthy Pál alelnök 10 óra 50 perckor nyitotta meg az ülést.

Elnöki előterjesztés nem lévén, következett az interpellációs könyv felolvasása. Az interpellációs könyvbe Lovászy Márton a zentai választási visszaélések, Rakovszky Béla pedig a honvédségi

A társaság jött vissza az istállóból, nagy eszmecserék következtek a lovokról.

Nádorpatáki másnap a kártya mellől ment a színházba, a szerepe szerelmesebb volt valamennyi eddiginél, azt a bizonyos nagy áriát azonban, amely sok száz tenyérpárt szokott megmozgatni, a menyezetnek meredt tekintettel énekelte.

— A páholyba nézz, a páholyba! — sugták neki oldalról.

A színész azonban legyintett a kezével. Voltaképpen elhessegette a tanácsadókat, izgatott jóbarátokat, a közönség azt hihette, hogy hozzá tartozik ez a mozdulat az alakításhoz.

Aztán megjött a taps s az egyik színészgyerekek, a legjobb hive, előfogta.

— Mester, nem értem. Hát nincs magának lelke? Mindenki észrevette, hogy az a szegény asszonyka majd kiesett a páholyból s szinte sirt, hogy a mester nem nézett oda.

— Szamar vagy, fiam — felelte a mester. — Ennek az ügynek nincs jövője.

— De az asszony szerelmes magába?

— Épen ez a baj. Egy asszonyért nem tehetem tönkre a karriéremet. Képzeld el, hogy észrevesz valamit az ura, az katona és mindjárt párbajozik, aztán épen az arcomat vágja meg. Nekem erre az arcra szükségem van, én teljesen meg vagyok vele elégedve, nekem ez a pályám, a kenyerem. Nincs olyan asszony, akiért veszélyeztetném!

aviatikai telep tárgyában jegyzett be újabb interpellációt.

Az elnök javasolja, hogy a Ház az elnökválasztás után térjen át az interpellációkra.

Lovászy Márton kérte a Házat, hogy elsőnek mondhassa el interpellációját s hogy határozzák meg az időpontot, amikor az interpellációra áttérnek.

A többség az utóbbi kéréshez nem járult hozzá.

Kossuth Ferenc a házszabályokhoz szólva, kijelentette, hogy a Ház az előző elnök lemondását még nem fogadta el, tehát a kiírt választás nem törvényes. Épen azért pártja a szavazásban nem is vesz részt.

Elnök: figyelmeztette Kossuthot, hogy a Ház határozatait nem lehet bírálathoz tárgyává tenni.

Polónyi Dezső a házszabályokhoz szól. Szerinte az elnök tegnapi eljárása házszabályellenes volt. A volt elnök lemondását úgy elintézni nem lehet, hogy ahhoz senki hozzá ne szólhasson. De megsértette az elnök a Háznak azt az intézkedését is, hogy az ülések csak két óráig tartanak s azontul sem tanácskoznak, sem határozni nem lehet. Majd házszabályellenesnek minősítette azt a határozatot, amely Szmracsányit jegyzőkönyvi megrovásra ítélte.

Elnök figyelmezteti, hogy az elnöki enunciaciót vita tárgyává tenni nem lehet.

Polónyi Géza: Ez házhatározat!

Elnök: Pelonyit rendreutasítja.

Batthyány Pál gróf: Hát közbeszólni sem szabad?

Beöthy alelnök őt is rendre utasítja. (Zaj.)

Polónyi Géza: Sokat törődünk vele.

Beöthy Polonyit másodszor is rendreutasította.

Polónyi Dezső: Az elnöki állás tekintélyével nem egyeztethető össze, hogy a bécsi lapok úgy állítsák oda a dolgot, mintha az elnök szándékosan adta volna oda magát a házszabálysértéseknek.

Beöthy Pál ezért rendreutasítja.

Felkiáltások balról: Tessék megindítani a bécsi lapok ellen a sajtópört.

Polónyi Dezső óvat emel minden olyan törekvés ellen, amely tudatva házszabálysértést jelent. (Hosszas éljenzés az ellenzéken.)

Ábrahám Dezső a házszabályokhoz szól. Felsorolja az elnökség által elkövetett házszabálysértéseket. Az elnök figyelmezteti, hogy fogja röviden a beszédét. (Óriási zaj az ellenzéken.)

Elnök a zajban rendreutasítja Pozsgay Miklóst.

Pozsgay: Szót sem szóltam. Miért utasít rendre?

Elnök: Ugy hallottam, hogy azt mondta: ne szemtelenkedjék.

Pozsgay: Nem mondtam, de most utólag mondom.

Elnök rendreutasítja Pozsgayt.

Ábrahám Dezső folytatja az elnökség által elkövetett házszabálysértések felsorolását. Az elnök újra figyelmezteti, hogy ne térjen el a tárgytól. A harmadik figyelmeztetésre az elnök óriási zajban megvonja tőle a szót.

Batthyány Pál: Azért Tisza mégse lesz házelnök! (Óriási zaj.)

Kovács Gyula fölsiet az emelvényre és zárt ülést kéri ivet nyujt át az elnöknek.

Beöthy Pál alelnök elrendeli a zárt ülést és kiadja az utasítást a karzatok kiürítésére.

Farkas Zoltán! Le vele, le vele! (Óriási zaj.)

Gál Sándor: Micsoda beszéd ez? Tessék rendreutasítani. Kupaktanács ez, nem parlament.

(Farkas Zoltán most Gál Sándor felé ront s minden jel arra mutat, hogy inzultálni akarja. Gál szintén közeledik, de a képviselők mindkettőnek utját állják s megakadályozzák a nagyobb botrányt.)

Héderváry Lehel: Jó lesz nem krakélereskedni, mert a rövidebbet húzhatják.

Közben, igen nagy zaj közepett, kiürítették a karzatokat.

Az elnök öt percre felfüggeszti az ülést, aztán megkezdődik a zárt ülés.

A zárt ülés.

A zárt ülésen Ábrahám Dezső tiltakozott az elnök eljárása ellen. A demokratikus haladást — mondotta — nem fogják elnöki trükkök föltartóztatni.

Polónyi Géza szölt ezután. A két alelnök

olyan dolgokat cselekszik, amelyekkel a miniszterelnök sem ért egyet. Neki maga a miniszterelnök mondotta, hogy nagy presszió alatt áll. Beöthy tegnapi eljárása fölfordította a házszabályokat s megakadályozta, hogy ezek után a békéről többé komolyan szó lehessen.

A zárt ülés utolsó szónoka Lovász Márton volt, aki a zentai választási visszaéléseket tette szóvá, azután pedig az elnöki eljárást kritizálta.

Ekkor már két óra volt és Jankovich elnök azzal rekesztette be a zárt ülést, hogy az idő előrehaladottsága miatt kell a zárt ülést befejezni.

Ezután olyan botrány következett, amilyenhez hasonló a magyar parlamentben ritkán történt.

Verekedés és dulakodás.

Két órakor azután, amikor a zárt ülést be-rekesztették s az újra kezdődött nyílt ülésen az elnök meg akarta kezdeni a szavazást, az új elnök megválasztása végett, *irtóztató vihar és dulakodás* tört ki, amely percekig gomolygott az ülésterem közepén.

Ugy kezdődött a dolog, hogy Beöthy alelnök a nyílt ülés kezdetén nyomban bejelentette, hogy a tanácskozással szánt idő letelvével, *következik a szavazás az elnöki állás betöltése dolgában.*

Ezt a bejelentést iszonyu zaj fogadta a baloldalon.

— Nem lehet szavazni, ma már elvégezte dolgát a Ház!

Ezt kiabálták huszan-huszonötön egyszerre balról. — *Holló Lajos* pedig fölállt, hogy a házszabályokhoz fog szólni.

— A házszabályokhoz! A házszabályokhoz! — követelték a baloldaliak.

Amikor az elnök arra nem volt hajlandó, még lármásabbá lett a vihar, a legsértőbb kifejezések röpködtek az elnök felé s *Ráth Endre* ismételtén ezt kiáltotta:

— *Közönséges gazság!*

Erre aztán a jobboldal kezdett tombolni, az elnök pedig az iszonyu zajban indítványozta, hogy a Ház *Ráth Endrét engedelmesség és tiszteletlenség miatt utasítsa a mentelmi bizottsághoz.*

A jobboldal nagy ováció között szavazta meg az elnök indítványát, — balról pedig tovább tartott a zaj, de a lármát is tulstivítette az elnöki szék felé röpitett kiáltás:

— *Gazember! Gazember!*

Beöthy alelnök halálsápadtan nézett a baloldala és izgalomba lúló hangon kérdezte az ellenzékietől:

— *Ki mondta azt, hogy gazember?*

Kun Béla jelentkezett a baloldalról, mire az elnök indítványára a jobboldal nagy taps és éljenzés között a *mentelmi bizottsághoz utasította.* Ugyanaz a sors érte a hevesen kiabáló *Eitner Zsigmondot* is.

Minden szakadatlan nagy zajban történt s a baloldalon nem is tudták, hogy mi történt az elnöki emelvényen, ahol Beöthy alelnök elrendelte, az elnöki állásra vonatkozó névszerinti szavazást. A jegyzőket a névsorral az előadói emelvényre küldte s *Rudnyánszky* jegyző a retentő kavargásban szavazásra kezdte föl hívni a Ház tagjait.

Mikor az elsőnek föl hívott *Almay Olivér* munkapárti képviselő a maga szavazó céduláját az urnába dobta, még nagyobb erővel harsant föl a baloldal lármája és mielőtt a második szavazó-cédula az urnába kerülhetett volna, *Kovács Gyula* pártonkívüli függetlenségi képviselő az ellenzék padosorok közül a terem közepén termelt és a szavazó-urnát teljes erővel földhöz vágta.

Az egész munkapárt fölugrott erre és ötvenhatvan ember rohant a közepre, ahová akkormár a baloldaliak is kitódultak. Egy munkapárti képviselő *Kovács Gyulát* a földre rántotta és azonkívül még többen rátámadtak, de az ellenzékiek közül *Zlinszky István*, *Szmrecsányi György*,

Kovácsy Kálmán és mások nagynehezen megakadályozták a *tettegességet.*

Némelyek szerint *Kovács* így is káptott néhány erős pofont és fájdalmas rugást. Vannak, akik vért is láttak szivárogni *Kovács* arcából. Egy ellenzéki újságíró így írta le ezt a jelenetet:

Ordító embergomolyag hadonászott, ütlegeket mért jobbra-balra körülötte. *Szaczelláry György*, *Hegedűs Kálmán*, *Vermes Zoltán* tolongtak az első sorban, a baloldaltól *Muzsa Gyula* és *Zboray Miklós* rohantak az emelvény felé, hogy *Kovácsot* védelmezzék. Az eszeveszett verekezésben *Kovács* a földre esett és a lába elé került az elszántan, vadul tomboló kormánypártiaknak, akik rugták, taposták, táncoltak rajta. Nagynehezen tudott végre talpra állani és kivergődni a rettenetes tumultusból.

Beöthy a verekezés alatt egy pillanatra leszaladt az emelvényről és csakhamar visszatért és mintha semmisenem történt volna, nyugodtan folytatta dolgát.

Ekkor *Désy Zoltán* magából kikelve harsányan ordította bele a zürzavarba:

— *Estére publikálni fogom, honnan vették a pénzt a választásra! Az állam kasszájából négy és félmillió koronát vettek föl és előlegeztették a választási költségeket.*

Percekig tartott a gomolygás a közepén, a munkapárti és az ellenzék több hevesvérű tagja roppant izgalommal a tulsó oldalra törekedett, de a higgadtabbak megakadályozták őket ebben.

Az elnök a folyton tartó iszonyatos zajban följuggesztette az ülést, de a láрма nem csökkent a teremben.

— *Gazemberek! Gazemberek!* — kiabálták a baloldalon s az egész szünet alatt szakadatlan volt a retentő láрма.

Öt perc múlva Beöthy alelnök újra megjelent az elnöki széken, elrendelte a szavazás folytatását s a jegyző a roppant zajban olvasni kezdte a névsort, a munkapárt tagjai pedig egymásután járultak a szavazó-urna elé, amit akkor már erős munkapárti kordon vett körül.

Az ellenzék ennek láttára az utolsó szálíg kivonult a teremből s a munkapárt magára maradván, folytatta a szavazást, amely fél órát tartott.

A szavazásnál, midőn a jegyző *Apponyi Albertet* hívja fel, ez kijelentette, hogy nem szavaz. Közben a baloldali elnöki feljárnál incidens történt. *Bikády Antal* valamit mondott *Mihályi Péter* jegyzőnek, mire ez visszakiáltott rá:

— *Szemtelenség így terrorizálni!*

A hangos vitatkozásba beleszólt *Ráth Endre* és *Polónyi Dezső* is. A baloldalon ekkor kiadták a jelszót, hogy ki kell a teremből vonulni, közben egy hang hallatszott:

— *Gazember!*

Miután a baloldal kivonult a teremből a szavazás esendben és rendben folyt le, csupán *Khuen*, *Lukács* és *Perezel* nevének olvasásánál *éjenzett a jobboldal.*

A szavazás végeztével az elnök kihirdette az eredményt, a melyszerint a képviselőház elnökévé 210 szóval *Tisza István* grófot választották meg. Az elnök ezután az ülést felfüggesztette. (*Tisza* elnöki beszédét külön cikkben közöljük.)

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Ujabb himlő-beteg.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22.

Az aradmegyei közkórházból ma délelőtt ismét egy hólyagos himlőben megbetegedett egyént szállítottak a városi járvány-kórházba. A legutolsó megbetegedés óta hat hét telt el, ez alatt hólyagos himlő esetét a közkórházban nem észlelték, tehát teljes bizonyossággal már ebből a körülményből is meg lehetne állapítani, hogy a beteg nem ott lett fertőzötté, hanem az inkubációval került be és csak véletlen, hogy a kórházban ütött ki testén ennek a súlyos betegségnek jele. Megállapították, hogy a mai beteg ötvenesen fertőzött, ott kapta a himlőt és már ezzel a bajjal vétette fel magát az aradi kórházba, ahol ma reggel az orvosok a lázból és a ma jelentkezett hólyagokból diagnosztizálták a variola verát.

Ferenzi Györgyné, a Zselénszki uradalom bognárjának a felesége tegnap délután jött be Aradra és felvételt kért a megyei közkórház szülészeti osztályára. Lázzal és derékfájásról panaszkodott és minthogy az asszony áldott állapotban van és abortustól lehetett tartani, felvették. A beteg állapota ma reggelre rosszabbodott, a láz negyven foknál magasabb volt és újabb vizsgálatot végzett rajta *Simó Károly* dr. Ekkor vették észre, hogy testén pettyek mutatkoznak, ami himlőgyanúsá tette az esetet. Nyomban telefonon értesítették *Tisch Mór* dr. városi főorvost, aki megjelent a betegnél, megvizsgálta és konstatálta, hogy az asszony hólyagos himlőben szenved.

Elrendelte a főorvos, hogy *Ferenzinét* haladéktalanul kiszállítsák a járványkórházba, azt a szobát, melyben a közkórházban feküdt, kiürítette és lezáratta, fertőtlenítette, elrendelte továbbá, hogy az összes felételre jelentkező betegeket beojsák. Ötvenesről, a főorvos rendelkezése szerint, két hélig betegét a kórházban felvenni tilos, mert ennyi idő kell annak megállapítására, vajon a faluban újabb himlő fertőzés nem fordult-e elő.

A főorvos, miután az asszonyt a járványkórházba elszállították, maga is kiment, intézkedett a beteg elhelyezéséről és kihallgatta annak megállapítása céljából, miként történt a megfertőztetése. *Ferenziné* elmondotta, hogy ötvenesen, a szomszédságukban két héttel ezelőtt meghalt egy három esztendő gyermek hólyagos himlőben. *Borsos Béla* dr. vármegyei főorvos rendeletére mindenkit beojsítottak ötvenesen, de *Ferenziné* kibujt a védekezés alól és így a fertőzésnek ki volt téve, amit nem is tudott elkerülni.

Az aradi járvány-kórházból — mint *Tisch Mór* dr. főorvos kijelentette — holnap bocsátják el az első gyógyult beteget. *Máté Jánosné* hagyja el teljesen gyógyultan elsőnek ezt a szomorú helyet, de nem tér vissza még egyelőre a színház épületben levő lakására, hanem rokonainál tölt el néhány napot.

SPORT.

+ Országos atletikai viadal pünkösdi másodnapján. Pünkösdi másodnapján délután ismét egy jelentős, országos értékű sportesemény színhelye lesz az Aradi Atletikai Klub Török Gábor-utcai sporttelepe. Az a nagy program, amelyet a klub vezetősége erre az évre összeállított, az ország sportköreinek figyelmét a legelénkebben irányította Arad felé s ennek a rendkívüli érdeklődésnek az eredménye az a hatalmas nevezés, amelyet az egyesületek az AAK, országos atletikai versenyére leadtak. A 13 számból álló programra 63 versenyző 151 nevezést adott le, ami nemcsak vidéki, de fővárosi egyesületek versenyein is ritkaságszámba menő. A versenyen a következő versenyszámok kerülnek döntés alá: 1. 100 yardos síkfutás. (előnyverseny) 2. magasugrás, 3. 300 méteres síkfutás, 4. súlydobás, (előnyverseny) 5. 120 yardos gátfutás, 6. kalapácsvetés, 7. magasugrás csapatverseny, 8. felangol mértföldes síkfutás, 9. gerelyvetés, (előnyverseny) 10. egy angol mértföldes futás, (előnyverseny) 11. rudmagasugrás, 12. stafétafutás, 13. 5× egy angol mértföldes futás.

Nem találják az utcai leány gyilkosát.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 22.

Huszonnégy óra múlt el a Dohány-utcai rabló-gyilkosság fölfedezése óta s a szerencsétlen Schwarcz Johanna gyilkosa még mindig szabadon van. Ed-dig hamis nyomon járt a rendőrség s néhány gyanús fiatalembert letartóztattak ugyan, de el kellett őket bocsátani, mert kiderült az ártatlanságuk.

A gyilkos után való hajszáról tudósítónk ezt jelenti:

Tegnap és ma délelőtt hat detektívcsoport járta végig a zálogházakat és ékszerüzleteket s figyelik az érkezőket, hogy az elzalogosított holmi között nem találják-e rá a Schwarcz Johanna ékszereire. Ma délig azonban minden kutatás eredménytelen volt, pedig a jelek amellet szólnak, hogy aki a szerencsétlen teremtés ékszereire vetette magát, ugyanez pénzszükében lehetett. Ma délelőtt az utcai leányok egész serege vándorolt, a főkapitányságra, mindegyik személyleírását adott és gyanúsított valakit. Ezekben a nyomokon eligazodni pedig nagyon bajos, hiszen olyan leány meggyilkolásáról van szó, kinek ugyancsak sok volt a férfi-ösmerőse s akiknek a nevét sem ő, sem szomszédjai nem igen tudták. Az adatok közül mégis három fiatalemberről szóló jelentés keltett nagyobb figyelmet, de ezekről hamarosan kiderült, hogy teljesen ártatlan emberek.

A déli órákban újabb nyomozás szála kerültek a rendőrség kezébe. Jelentkezett ugyanis a főkapitányságon két rendőri felügyelet alatt álló leány: Lovász Rózi és Bernát Szeréna. A leányok, akik a Dohány-utca 90. számú házában laknak, elmondották, hogy jól ismerték Schwarcz Johannát s hétfőn éjjel egy óra tájban beszéltek is vele. E találkozás körülményeit úgy mondták el, hogy látták Schwarcz Johannát két fiatalemberrrel beszélgetni. Az egyik fiatalember feltűnően magas, vállban hajlott, 23—24 évesnek látszott, bajusza ütköző és barna, arca roppant sovány és beesett, orra, keze és lába igen nagy. Sötétkék ruha volt rajta és nagy Girardi-kalapot viselt. Társa közép-termetű, körülbelül 23 éves fiatalember, sötétszürke ruhát viselt, bajusza pelyhedző s orra körül vörösfoltos volt az arca. Szintén Girardi-kalapot hordott.

A két fiatalember sokáig beszélgetett Schwarcz Johannával s amikor később elváltak tőle, Lovász Rózi és Bernát Szeréna odamentek Schwarcz Johannához és Bernát Szeréna részéről:

— Mit rakod föl minden ékszeredet, amikor ilyen csavargókkal vagy együtt? *Meglásd, egyszer még kirabolnak, vagy meggyilkolnak!*

Schwarcz Johanna hetykén válaszolt:

— Magad is fölraknád, ha volna. Attól meg ne félj, hogy meggyilkolnak, mert ha vendégem van, az ajtót mindig nyitva hagyom.

E párbeszéd után elváltak Schwarcz Johannától, akivel hajnali félgyakor ismét találkoztak az Erzsébet-köruton. Ugyanazzal a két fiatalemberral volt együtt. A magasabbik fiu a leány jobbkezét fogta s a gyűrűt nézegette.

Ők ketten azután elmentek egy vendéglőbe s négy óra körül visszatértek az Erzsébet-körutra. Föltűnt nekik, hogy Schwarcz Johannát már nem látják az utcán, pedig néha reggel félnyolcig is elsétálgatott s tudták róla azt is, hogy hosszabb ideig sohasem szokott elmaradni.

Bernát Szeréna hozzátette még a vallomáshoz, hogy a magasabb fiatalembert ő látásból ismeri. Állandó vendége szokott lenni a Munkácsy- és a Fräuhäuf-kávéháznak s ki szokott járni a budapesti és alagi löversenyekre is.

A detektívek e két fontos tanuvallomás után sorba kutatták azokat a helyeket, ahol föltételezték, hogy ráakadhatnak a két fiatalemberré.

Néhány detektív ma délután egy órakor ráakadt végre az Erzsébet-köruti Meteor-kávéházban a két gyanuba vett fiatalemberré s bekísérte őket a főkapitányságra. Megállapítható, hogy alibit tudnak igazolni.

Általános sztrájk Budapesten.

— Harmincezer munkás beszüntette a munkát. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 22.

Jelentettük lapunkban, hogy a szociáldemokrata párt tegnap délután tartott ülésén kimondta, hogy holnap, csütörtökön általános sztrájk kezdődik és „mindaddig tart, míg a viszonyok szükségessé teszik.” Mire e sorok napvilágra jutnak, harmincezer munkás beszüntette működését. Azonkívül tüntetés és tüntető fölvonulás lesz szakadatlanul a város minden részében, tekintet nélkül arra, hogy a rendőrség tudomásul veszi-e a tüntetés megtartását. Ma reggel a párt hivatalos lapja azt hirdette, hogy csütörtökön a szociáldemokrata munkás nem dolgozhatik, hanem kimegy az utcára, szembe néz elnyomóival és megkeresi a módját annak, hogy megfenyítse azokat, akik „Életére törnek.” (?) Azután így folytatja a fölhívás:

„Csütörtökön délelőtt legkésőbb tíz órakor minden elvtársnak, minden munkásnak el kell jönnie a parlament elé. Minden szakma gondoskodik a szervezetéhez tartozó munkások részére gyülekező helyről, ahonnan a munkások úgy indulnak el, hogy legkésőbb tíz órakor a parlament előtt legyenek. Ha nem lehet egy tömegben, akkor minden munkás találjon módot, hogy a jelzett időre a parlament elé jusson. *Délután félgyakor a Petőfi-szobor előtt* tartunk négygyűlést. Négygyűlés után azonnal a Rákóczi-utra vonulunk tüntető sétára. . . A tömegsztrájk befejezéséről minden munkás kellő időben értesítést nyer. Csak akkor megyünk vissza a műhelyekbe és gyárakba, ha a szervezetek erre kiadják a fölhívást.

(A főkapitány felhívása a közönséghez.)

A rendőrfőkapitányságon a főkapitány elnökölésével ma délelőtt tizenegy órakor másfél órai tanácskozás volt. Elhatározták, hogy holnap a főparancsnokságon s a kerületi kapitányságokon nagy készenlét lesz s ugyancsak rendeletet kaptak a rendőrtisztviselők, hogy holnap reggel hat órakor kötelesek egyenruhában megjelenni a hivatalukban. Kimondta végül az értekezlet, hogy a szocialistáknak semmiféle gyűlést, fölvonulást nem enged s csoportosulásukat szétkergeti.

Boda Dezső dr. főkapitány ma hirdetőment bocsájtott ki, amelyet délután ragasztanak ki. Ebben a hirdetőmentben a holnap napra várható zavargással kapcsolatosan a közönséget figyelmezteti, hogy ne vegyen részt az utcai tüntetésben. A hirdetőment szerint a főkapitány nem veszi tudomásul a holnapra hirdetett négygyűlést és az utcai fölvonulást megtiltja. Kijelenti a főkapitány, hogy minden intézkedést megtett a dolgozni akaró munkások védelmére és kéri a közönséget, hogy tartsa magát távol minden csoportosulástól.

(Ellenzegülés a katonaságnak és rendőrségnek.)

Éjjel jelenti budapesti tudósítónk:

A szociáldemokratáknak legnagyobb csoportja, a vas és fém munkások szakszervezete ma este értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy az általános sztrájkhoz való csatlakozásukat bejelentik. A könyvkötő munkások bizalmi férfiai hét és fél órakor ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy szintén csatlakoznak a sztrájkhoz. Ennek következtében holnap az összes gépgyárakban, könyvkötődégekben és litográfiai intézetekben és más gyárakban a munka szünetelni fog, tehát a budapesti újságok sem jelenhetnek meg. A famunkások, a szabók és az építőmunkások szintén csatlakoztak a sztrájkhoz. Ugyancsak bejelentették csatlakozá-

sukat a pékmunkások is. A huszmunkások és a vásárcsarnokban dolgozó munkások még nem határozta, de azt hiszik, hogy ezeket is sikerülni fog csatlakozásra bírni, úgy, hogy már pénteken ők is sztrájkba lépnek. A közlekedési vállalatok munkásai, tehát a vasutas, villamos és világítótársaságok munkásainak csak kis része van szervezve, úgy, hogy a szociáldemokraták ezekre semmiféle befolyást sem tudnak gyakorolni, azonban reménylik, hogy ők is csatlakozni fognak a sztrájkhoz, amely esetben természetesen a villamosközlekedés szünetelne.

A rendőrség erre való tekintettel holnapra a legmesszebbmenő óvintézkedéseket tette meg. Reggel hat órától kezdve két eskadron lovasság, egy zászlóalj gyalogság, kétszáz gyalogos rendőr és husz lovasrendőr fog a parlament előtt állni. A kaszárnyákban katonai készenlét lesz elhelyezve. Mindnyájan a legszigorubb parancsot kapták, hogy minden gyülekezést oszlassanak fel és különösen a parlament elé való fölvonulást akadályozzák meg. A szociáldemokrata párt vezetőségének egyik tagja ma olyképen nyilatkozott, hogy e parancs ellenére a már előre bejelentett programjukat fenntartják és ebből nem fognak engedni. A munkások holnap kilenc órakor a parlament elé fognak vonulni és ha esetleg a rendőrség ebben megakadályozza őket, erőszakkal fogják megkísérelni a rendőri kordon keresztültörését és csak az erőszaknak engednek.

Egyhangulag elhatározták, hogy a gyűlést holnap délután négy órakor a Petőfi-szobor előtt megtartják, ugyancsak megtartják a tüntető fölvonulást a Rákóczi-uton, amely szintén holnap délutánra van tervezve véve.

(Az építőmesterek a sztrájk ellen.)

A Budapesti Építőmesterek Szövetsége ma délben tartott ülésében elhatározta, hogy valamennyi budapesti építkezésen a mai napon plakátokat függeszt ki, amelyben figyelmezteti az építő munkásokat, hogy azokat, akik politikai izgatásból kifolyólag hétközben a munkát megszüntetik, üzemeikből önkényesen kiléptetnek tekintik. Ezeket a munkásokat a szövetség tagjai mindaddig újra föl nem veszik, míg a szövetség ez irányban határozatot nem hozott; gondoskodás történt, hogy a dolgozni akaró munkások foglalkozásukban meg ne zavartassanak.

(Kizárás a gépiparban.)

A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének munkásügyi végrehajtó bizottsága ma délelőtt ülést tartott. Megállapították, hogy a munkásszervezeteknek folytonos illetéktelen beavatkozása következtében a gyári üzem egyre megakad. Ilyen külső beavatkozás eredménye volt a március 4-iki május elsejei és a holnapra hirdetett sztrájk. Mivel a gyárosok ilyen körülmények között nem tudnak föladatuknak megfelelni, egyhanguan kimondták, hogy azokat a munkásokat, akik holnap sztrájkba állanak, június 10-éig kizárják, a többi munkással pedig föntartják az üzemet s őket kellő védelemben részesítik.

(Hány napig bírják a munkások?)

Budapesti rendőri körökben, ahol jól vannak értesülve, nagy fiaskót jósolnak a holnapra hirdetett általános munkássztrájkknak. Már bizonyos, hogy néhány nagyobb iparágban nem szünetel holnap a munka. Valószínű, hogy a sztrájkolók száma nem lesz tizenötcezernél nagyobb. Tüntetés ugyan lehet, de a főkapitányság olyan nagy apparátussal készül föl a holnap napra, hogy a nagyobb zavargásnak elejét tudja venni. Valószínűnek tartja a rendőrség, hogy két napnál tovább nem bírják pénzzel a munkások.

(A Népszavát elkobozták.)

Szlavek budapesti vizsgálóbíró az ügyészség indítványára elrendelte, hogy a Népszava mai számát, amelynek vezetőcikkében törvény és osztály ellen való izgatás vétségét állapították meg, a

rendőrség elkobozza. A detektívek már kora reggel sorra járták a kávéházakat és dohánytözsdeket és a lapot mindenütt lefoglalták.

(A vidéken.)

A mai nap folyamán Pozsony, Kecskemét, Tolna és Kolozsvár város munkásai jelentették be sürgönyileg, hogy csatlakoznak az általános sztrájkhoz. Aradon holnap döntenek ez ügyben.

(Bécs és a magyar szociálisták.)

Bécsből jelentik: Az osztrák képviselőház mai ülésén a szociálisták szóba hozták a mai eseményeket. Winarszky szociálista hevesen támadja a magyar oligarchia törvénysértéseit és — ugymond — a korona megszegte szavát. Az elnök ezért a kifejezésért rendreutasítja, a miniszterelnök és a jelenlevő miniszterek elhagyják a termet. Több keresztényszociálista képviselő közbekiált, hogy ne engedjék a koronát a vitába belevonni. A német nemzetiek is támadják a szociálistákat, amire Winarszky kijelenti, hogy épen azok az emberek védik a koronát, akik itt nemrég azt kiáltották: „Hoch Hohenzollern!” A magyar nép kötelessége, ugymond, hogy most maga magán segítsen, de küzdelmüket az internacionális munkásság szimpátiája fogadja és tesszólítja a miniszterelnököt, kövessen el mindent, hogy a közös hadsereget ne használják fel a tüntetők ellen.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A gyárigazgató bűnügye. Halálos szerencsétlenség történt a múlt év novemberében az ácsfalvai fabutorgyárban. A parkettkészítőgépből kiugrott egy szál fa és oly szerencsétlenül ütötte hastalon Brinda Román munkást, hogy az pár órai szenvedés után meghalt. Az ügyészség úgy találta, hogy a szerencsétlenség körül gondatlanság történt s emiatt Jánossy Ottót, a gyár igazgatóját és Neitl Józsefet, a művezető igazgatót vád alá helyezte a törvényszék vádtanácsa. Az ügyben április huszonhatodikán már volt tárgyalás az aradi törvényszéken, amikor is Jánossy Ottó kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert a szerencsétlenség időpontjában a gyárat Walthier József bérlette s így ő annak vezetésébe nem folyt be. Kihallgatták még Stengl Andor ipari főfelügyelőt, továbbá Auszterweil László dr. törvényszéki orvosszakértőt, akik szerint a szerencsétlenség csak a véletlen folytán volt ily súlyos kimenetelű. Miután a törvényszék Krenner Zoltán dr. védő kérelmére elrendelte Walthier Józsefnek, a gyár bérelőjének kihallgatását, a törvényszék a főtárgyalást elnapolta. A mai újabb főtárgyaláson Walthier Józsefet hallgatták ki. Elmondotta, hogy a szerencsétlenség idejében tényleg az ő bérletében volt a gyár, amelynek műszaki vezetője Neitl József volt. Az ügyész gondatlanságból okozott emberölés miatt kérte Jánossy megbüntetését, míg Neitl Józseffel szemben elejtette a vádat. A törvényszék bűnösnek mondotta ki Jánossyt s 500 korona pénzbüntetésre ítélte, a büntetést azonban a novella értelmében felfüggesztette. Az elítélt felebbezett.

§ A grófné gyilkosa. Rómából jelentik: Tegnap folytatták a végtárgyalást Paterno Vincenzo, Trigona grófné gyilkosának bűnügyében. A vádlott váltig azt hangoztatta, hogy vak féltékenységből követte el tettét. Arra a kérdésre, hogy miért adott a grófnének találkozózt egy hirdeti zugszállóban, Paterno azt felelte, hogy a grófné maga kívánta, hogy ott találkozzanak.

§ Kivégzett milliomos. Newyorkból jelentik: Azt a Richarson nevű dúsgazdag embert, aki menyasszonyát megmérgezte s a bíróság ezért halálra ítélte, ma Bosztonban az elektromos székben kivégezték.

Tisza István a magyar képviselőház elnöke.

A székfoglaló beszéd. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 22.

A magyar parlamentben új korszak következik máától fogva. A függetlenségi párt meddő erőszakossága ellenére is megválasztották ma Arad város képviselőjét, Tisza István grófot a magyar képviselőház elnökévé. Tisza nyomban elmondotta székfoglalóját, amelyből a magyar haza igaz szeretete sugárzik ki.

A képviselőházban az érdeklődés ma minden oldalról Tisza István gróf személye felé fordult, aki korán megjelent a Házban s várta a pillanatot, mikor először kongathatja meg a harangot az elnökéje feje fölött.

Tiszát bosszantotta, hogy az obstruálók a zárt ülés erőszakolásával nyújtották az időt s a munkapárti képviselők közt ismételten hangoztatta, hogy az ellenzék taktikájára hasonló eszközökkel kell felelni s nem szabad megengedni, hogy Justhék éjfélig együtt tartsák a Házat. Beöthy Pál alelnök ki is jelentette, hogy a zárt ülés után nyomban megkezdeti az elnökválasztás processzusát s visszaveri az obstrukció minden fogását, amivel ezt megakadályozni próbálják. És ez sikerült is.

Tisza Telegdy József kalauzolása mellett egyszer végig cirkálta az ellenzéki folyosót is, hogy nyomban személy szerint is megismerje és megjegyyezze magának az obstrukció hőseit s ne jöjjen zavarba, ha nevének kell majd egyiket másikat nevezni az elnöki hatalom gyakorlása közben.

Azután a délutáni órákban Tisza István gróf beléült a képviselőház elnöki székébe. Tisza István gróf székfoglaló beszédében újlag a közvélemény elé állítja azt, hogy mennyire rászorul a módosításra a képviselőház tanácskozási rendje. Az új elnök a törvénykönyvvel a kezében bizonyította be, hogy az 1848. évi harmadik törvénycikk a csend és a rend biztosítására szolgáló házszabály megalkotására utasította az országgyűlés két Házát. Mindenki, aki az új elnök fejtegetéseit hallgatta, önkéntelenül is arra gondolt, hogy mennyire elütő célokat szolgál ezidőszert a képviselőház ügyrendje. A tanácskozó terem eseményei állandóan napirenden tartják a házszabályok módosításának kérdését és ez a probléma a dolgok természeténél fogva addig letűnhetni a napirendről, amíg a Ház tanácskozásának és határozathozatalának zavartalansága nincs biztosítva. A napi politika viharos eseményein tülemelkedő jelentőséget kölcsönöz Tisza István gróf székfoglalójának az a körülmény, hogy meggyőző erővel igazolta azt az ellentétet, amely a mai tökéletlen házszabály és a negyvennyolcas törvényhozás intenciója között minden kétséget kizárólag fennforog.

Tisza István elnöki székfoglalóját és a Ház ülésének e részéről szóló tudósítást alább közöljük:

Miután az elnökválasztó szavazást befejezték, szünet következett.

Szünet után Beöthy Pál megnyitja az ülést és Tisza István Annnyal József háznagy vezetésével megjelenik az elnöki emelvényen. Nem diszmagyarban jelent meg, hanem redingót volt rajta és állva mondta el a következő beszédet:

— Amidőn először intézem szavaimat a tisztelt Házhoz erről a helyről, hogy köszönetemet fejezzem ki a rám nevezve annyira megüsztelő megválasztásért egészen a reám ruházott feladat magasztos volta és kötelességem nagyságának érzete dominálja lelkemet. (Éljenzés.) Nagy és magasztos hivatás vár a magyar képviselőház elnökére rendes viszonyok között is, hatványozva érzem ezen állás hivatásának szent voltát és kö-

telességének nagyságát a mai szomorú válságos idők közepette, amidőn immár hosszú idők óta tehetlenségre van a képviselőház kárhóztatva, amidőn veszélyben forog az egész nemzet önrendelkezése, amikor kockán van nemzetünk minden, legdrágább kincsé. Hogy helyes utat választott-e a Ház bölcsesége, amidőn e magasztos feladatot az én kezeimbe tette le, azt én nem vagyok hivatva elbírálni. Arról azonban biztosíthatom a Házat, hogy egy becsületes ember egész kötelességtudásával, egész felelősség érzetével fogok feladatom megvalósításához, egy oly emberrel, aki szívének minden lüktetésével, lelkének minden vibráló gondolatával és érzésével csüng a magyar képviselőházon, (hosszan tartó éljenzés) aki szereti, tiszteli és megbecsüli azt nemcsak, mint az alkotmányos szabadság és szabadelvű haladás intézményét, de ami még ennél is százszorta fontosabb, mint a magyar nemzeti élet palládiumát. (Éljenzés.)

— A mi nemzetünknek, tisztelt Ház, ez a szerv áll rendelkezésére, a mi nemzeti testünk organizmusa ebben a szervben folytathat organikus életet, ebben fejletheti ki akarátát, ebben cselekedetét és épen ezért ennek a szervnek épen való fenntartása és mentül nagyobb hatalomra, diszre, tekintélyre és fényre való állítása szent kötelessége minden magyar embernek.

— Közös tehát a feladat a Ház minden tagjára nézve, de elsősorban az elnök vállaira nehezedik és én tisztelt Ház ebben az ünnepélyes pillanatban azt a fogadalmat teszem Önök előtt, hogy ezta kötelességet szolgálni fogom teljes odaadással, nem ismerve mellék tekintetet, nem ismerve ingadozást vagy habozást és féltelmet, (Hosszasan tartó éljenzés.) nem ismerve egyebet a kerék világon, mint lelkiismeretem parancs szavát.

— Az elnököt állása a pártok fölé emeli. Méltatlan az elnöki állásra az, aki elnöki működésében nem tudja háttérbe szorítani a pártszempontokat. Igérem a tisztelt Háznak, becsületesen fogok igyekezni, hogy levetkőzzem a párt embert akkor, amikor az elnöki tisztben járok el. Igérem, hogy teljes pártatlansággal fogok eljárni a Ház minden tagjával szemben, hogy pártállásra való tekintet nélkül nemcsak igazságos eljárást, de a legmesszebbmenő méltányosságot és jóakaratot várhat tőlem a Háznak minden olyan tagja, aki valóban az intézmény súlyának, tényének, rendjének fenntartására, emelésére, munkájának előmozdítására él és igérem azt is, hogy pártkülönbség nélkül minden olyan törekvés, jöjjön az a Ház bármely oldaláról, amelyik a Ház rendjét, méltóságát, vagy munkaképességét veszélyeztetni, szemben fogja magával találni az elnököt. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

— Tisztelt Ház! A mi házszabályaink törvényes alapja a negyvennyolcas törvények negyedik cikkében rejlik. Ez a törvény ad meghatalmazást az országgyűlés mindkét Házának, hogy jogsabályt alkosson, hogy meghozza a maga házszabályait. Ezen törvényes meghatalmazás szerint mind a két tábla a tanácskozáshoz szükséges csend és rend iránti szabályokat alkot és azoknak a végrehajtását az elnök által szigoruan eszközli. A meghatalmazás tehát, amelyből a képviselőház kötelező jogsabályok alkotására jogcímet meríthet magának az a meghatalmazás, a Ház tanácskozásihoz szükséges csend és rend megalkotására alkalmas házszabályok készítésére hívja fel a képviselőházat.

— Ami a csendet illeti, tisztelt képviselőház, erre nézve igyekezni fogok talán fokozott mértékben eleget tenni a törvény parancsának és megővni tanácskozásunkban azt a kölcsönös tiszteletet, amellyel a Ház méltósága iránt is valamennyien tartozunk. Nagyon kérem ebben az irányban a Ház minden tagjának támogatását. Ami pedig a tárgyalás rendjét illeti, úgy gondolom, hogy nem nevezhetjük a tárgyalás rendjének az olyan eljárást, amely a tárgyalás természetes céljának elérését, a határozathozatalt hiúsítja meg és úgy gondolom, hogy nemcsak a tárgyalás rendjéről, de magáról a tárgyalásról sem beszélhetünk olyan körülmények között, amelyek egyáltalán lehetetlenné teszik a Házra nézve azt, hogy foglalkozzék a napirendre tűzött tárgyakkal. Én tehát azt hiszem, hogy a magyar képviselőház azon — fájdalom itt már krónikussá vált — beteg állapotával, amely ilyen jelenségeket hoz fel szíre, eltávozott a 48-as törvényben adott jogától és azt hiszem, házszabályainknak csak akkor adjuk meg jogi és erkölcsi alapját, ha igyekszünk azokat olyan irányban használni és alkalmazni, hogy azzal valóban megteremtjük a tárgyalásnak

azt a csendjét, és rendjét amelyet a törvény imperatívus ir nekünk elő. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

— Tisztelt Ház! Bármilyen sötétnek lássék is a jelen, ebben a tekintetben engem egy körülmény mégis megnyugtat. Ez a körülmény az, hogy nincs a képviselőháznak egyetlen olyan árnyalata sem, majdnem azt merném állítani, nincs a képviselőháznak egyetlen olyan tagja sem, aki már ne vett volna részt az obstrukció elítélésében, aki már részt ne vett volna az obstrukció elleni küzdelemben, aki ne azonosította volna magát olyan házszabályreformokkal, amelyek ennek a küzdelemnek győztes végét jelenti! (Élénk helyeslés.) És bármennyire zavarosnak lássék is a jelen, én nem hiszem, hogy a Háznak azok a tagjai, akik a közelmúltban akkor, amikor a többségre háramlott közvetlen felelősség ő reájuk háramlott, férfiasan kivették részüket ebből a küzdelemből, hogy a Háznak ezen tagjai is anynyira megfélemedhetnek arról a multjukról, amely felelősségérzetük tudatában arra a térre vitte őket, hogy újat állják egy olyan törekvésnek, amely a magyar parlament szanálására vezetne és ezen az úton egy jobb és szebb jövő felé vihetné a nemzetet! (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

— Tisztelt Ház! A parlament tehetetlensége előbb paralízise, de ha végtelenségig tart, agonizálja lesz a nemzetnek. Ma már felesleges azokra a jelenségekre reá mutatni, amelyek megannyi intő példája annak, aminek van kitéve minden faktor részéről egy olyan nemzet, amely önrendelkezési jogának épségben tartásáról nem intézkedik. Ennek a napról-napra égetőbb bajnak elhárítására szükség van mindannyiunk becsületes közreműködésére. Én erre a hazafias munkára hívom fel tisztelettel és bizalommal a Házat és biztosíthatom a Házat arról, hogy csekély erőm teljes megfeszítésével teljesíteni fogom kötelességemet! (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

Nem hiszi, hogy a Ház más párton lévő tagjai újat állják egy olyan törekvésnek, amely a magyar parlament szanálására vezet. Erre a hazafias munkára hívja fel a Ház tagjait és reméli, hogy kötelességének meg fog felelni. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

Ezután következett a mentelmi bizottság jelentése. Az elnök felhívta a mentelmi bizottság elnökét, hogy terjessze elő jelentését.

Darvay Fülöp, Justh Gyula és Lovász Márton ügyében előterjeszti, hogy a házszabályok 50. paragrafusa értelmében mondja ki a Ház, hogy Justh Gyula és Lovász Márton tartoznak megkövetelni a képviselőházat.

Tisza István felteszi a kérdést szavazásra s a Ház elfogadja a mentelmi bizottság javaslatát.

Barabás Béla a házszabályokhoz kér szót és ezt másképp igyekszik magyarázni. Tisza reflektál Barabás szavaira és bebizonyítja tévedését. Elnök ezután beterjeszti a napirend iránti javaslatát, amely szerint a képviselőház legközelebbi ülését holnap délelőtt tíz órakor tartja. Napirenden a véderőjavaslat tárgyalása szerepel. A Ház ilyen értelemben határoz. Ezután az interpellációkra került volna a sor, azonban egyik interpelláló képviselő sem volt jelen. Ezután az elnök kéri a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítését, mivel azonban a jegyzőkönyv nem volt készen, az ülést 5 percre felfüggesztette. Szünet után hitelesítik a jegyzőkönyvet s az ülés fél ókor véget ért.

TANÜGY.

(-) Érettségi biztosok. A kereskedelmi m. kir. miniszter az aradi és lippai felső kereskedelmi iskolában ez évben tartandó érettségi vizsgálatához miniszteri biztosul Csécsy József dr. miniszteri segédtitkárt, a nagybecskereki felső kereskedelmi iskolához pedig Nesnera Aladár iparoktatási főigazgatót küldötte ki. Ugy Csécsy, mint Nesnera két éven át töltötték be a biztosi tisztiséget és mindig humánus szempontok vezérelték őket működésükben.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Csütörtök: *Iglói diákok*, operette.

Péntek: A budapesti Uj Szinpad teljes társulatának vendégfellépte. Utolsó bérleti nap.

Szombat: A budapesti Uj Szinpad teljes társulatának vendégfellépte. Bérleten kívül.

Vasárnap: Délután: *Sasfők*, színmű. Este: *Leányvásár*, operette. 25-ik előadás.

Hétfő: Délután: *Cigányszerzem*, operette. Este: *Kis gróf*, operette. 20-ik előadás.

Kedd: *Artatlan Zsuzsi*, operette. Déry Rózsi és Falussy István vendégfelléptével. A karszemélyzet jutalomjátéka.

* Góthék megszakitott vendégszereplése.

Tudvalevő, hogy szerdán és csütörtökön Góthéknak a *A kém*-ben kellett volna föllépni. Ma délelőtt Góth Sándor bejelentette a próbán, hogy feleségének daganat támadt az arcán és Orvosa tanácsára nem szabad föllépnie. Délután már haza is utazott a művészpár. Ennek következtében a műsor változást szenvedett, még pedig olyképen, hogy csütörtökön az Iglói diákok megy, Heppesné Harmath Józsaival a fő női szerepben, a többi szerepeket a már ismert szereplők játssák. Góth Sándor hirtelen távozásuk okát az alábbi levélben közölte lapunk szerkesztőségével: Igen tisztelt Szerkesztő ur! Alig néhány hete az aradi himlőjárvány miatt el kellett halasztanunk az itteni vendégszereplésünket. Valami különös következtessége a sorsnak most meg úgy hozza magával, hogy a feleségem ugyszólván a vonaton ideutazunkban betegszik meg. Tegnap „Papa”-beli szerepét valahogy végigjátszotta, ma reggelre kelve, nem kis kétségbeesésünkre az orvos azt konstataja, hogy a feleségem drámai színész nő léte a világ legkisebb naiváját, vagy akár gyermekszereplőjét is megszegyenyítve, egy gyermekbetegségbe: orvosi műnyelven szólva „röttli”-be esett és 5—6 napig nem játszhatik. Nagyon kérem igen tisztelt Szerkesztő urat, adja közre e sorainkat őszinte, mély sajnálatunk kifejezése kíséretében, amert másodizben vagyunk kénytelenek műsorváltozással kellemetlenkedni az aradi közönségnek. Mihelyt a feleségem meggyógyult, sietni fogunk Aradra vissza, hogy a „Kém”-et eljátszhassuk. Fogadja igen tisztelt Szerkesztő ur hálás köszönetemet és őszinte nagyrabecsülésem kifejezését. Tisztelő hive Góth Sándor.

* Szocialista primadonna. Irtunk róla, hogy a miskolci színház tagjai szervezkedésre szólították föl a vidék minden színészét a színigazgatók különös akciójával szemben. Némelyek szocialista-szervezkedés előhírnökének minősítették a minap közölt miskolci felhívást, amely alatt tudvalevőleg *Batizfalvy* Elza miskolci primadonna is szerepel. Sőt, ő a rendezőbizottság elnöke. Ő rendezné esetleg az első színésztrájkot. Így gondolkozhatott Miskolcon egy rajongó asszony, névszerint Sz. Nagy Ilona, akinek különben lelkesen dobogó szívével még *himzödéje* is van. Sz. Nagy Ilona nagy elragadtatásában a következő cselekményre adta fejét:

Miskolc, 1912. május 17.

Mélyen tisztelt Nagysád! Jól tudom bár, hogy nem ösmer, mert hiszen a nap sem ösmerhet minden halandót, amelyre rásüt. Ha csak névleg nem, amennyiben a Miskolci Napló-ban szoktam régtől üres időmben irogatni tárcát, cikket, stb. Sz. Nagy Ilona néven. Tehát tekintve azt a körülményt, hogy itt Miskolcon most indul hódító körutjára az általam gyártott *szocialista demokrata nyakkendő*, vászon, selyem, batizst stb. kivitelen, bátor vagyok a bizottság tagjainak igen szívesen négy darabot felsajlanani. És tekintettel arra is, hogy minél részrehabilitanabbul szimbolizálja a helyzetet, csak vászonzól valókból küldök, de hisz selyemből is fogok szállíthatni a kedvezőbb jövő örömeire mielőbb, mert hát szegény, szegény szocialistáknak rossz a dolguk. Fogadják olyan szívesen kérem,

mintha drága kövekkel volna kirakva. Tisztelettel: Sz. Nagy Ilona himzöde. Weidlich-palota, félemelet.

* Az Uj Szinpad Aradon. Igen érdekes vendégszereplésben lesz része az aradi közönségnek pénteken és szombaton. Az Uj Szinpad, a dapest legifjabb színjátszó társasága jön le Aradra, hogy a világirodalom legjelesebb termékeit bemutassák. Pénteken lesz az első felléptük, ekkor Octáv Mirbeau híres szatírja, *A pénzárca* s az elmúlt napokban elhunyt írónak Strindbergnek mesejátéka, a *Hattyúvér* kerül színre. Az előadás előtt Révész Béla, az Uj Szinpad társigazgatója fog Strindberggről conferencet tartani. A pénteki előadás C. bérletben megy, ez lesz az utolsó bérleti előadás. — A szombati előadás szintén igen érdekesnek ígérkezik, ekkor három darabot fognak előadni, az *Irodalom* egytelvonásos vigjátékot, a *Bátor Kasszián* bábjátékot, mindkettő Schnitzler alkotása és a *Kacagni — meghalni* című színmű. Az előadás előtt Bárdos Artúr dr., az Uj Szinpad igazgatója és rendezője méltatja Schnitzlert. Ez az előadás bérleten kívül megy.

* A karszemélyzet jutalomjátéka. Most néhány nappal az e hó 28-iki keddi előadás előtt, teljes és tiszta képet láthatunk arról a nagyarányu, agilis munkálkodásról, amelyet az aradi színház karszemélyzete kifejtett, hogy a közönségnek meglegedését, az ő napjukon, az ő jutalomestéjükön minél jobban, a legteljesebb mértékben ki-elégítsék, megnyerjék. Az eredeti tervtől eltérően nem az Inyenélők kerül színre, hanem az *Artatlan Zsuzsi*, a szezon egyik legkitünőbbben sikerült operettszágerje fog előadásra kerülni. Az operett címszerepét Déry Rózsi, a szegedi színház primadonnája fogja eljátszani. A férfi főszerepet Falussy István, a debreceni szintársulat kiváló baritonistája fogja játszani. A keddi előadás este 8 órakor fog kezdődni.

* Modern Szinpad a Központi szállodában. Általános nagy érdeklődéssel várják a kabaré szezon megkezdését. Ez a várakozás és érdeklődés érthető is, mert az idén az ország legkitünőbb kabaré művészei, Nagy Endre társulatának tagjai fognak egy hónapig Aradon vendégszerepelni. Igen sokan vannak Aradon, [akik havonta egyszer Budapestre utaztak, hogy végigélvezzék Nagy Endre műsorát. Nagy Endre társulata ugyanis néhány év óta nem szokott a vidéken vendégszerepelni, mert a horribilis költségek mindig fel-emésztették a jövedelmet. A Modern Szinpad igazgatóságának is csak jelentős anyagi áldozatok árán sikerült a társulatot leszerződtenni. Nem érdektelen megemlíteni, hogy a kitünő társulat, melynek tagjai Szász Ilona, Bács Olga, Ligeti Mariska, Csabay Zsófi, Boross Géza, Boldizsár Andor, Papp János, Magyary Lajos és Nádor Mihály Aradon egészen új szinpad tréfákat, blüetteket, kuplékat mutatnak be. Papp Jancsi, a kitünő Ady interpretátor gazdag műsora például egész új *Reinitz* szerzeményekkel bővült, Nádor Mihály Aradon mutatja be új kupléit, Boross aktuális strófákat fog énekelni. A Központi szálloda kert-helyiségét teljesen renoválták s a szinpad új elhelyezése oly szerencsés, hogy idén nem történhetik meg az, hogy valamelyik asztaltól nem lehet jól a szinpadra látni. A június havi szezonra kedvezményes jegyfüzetek és paszpartuk már most válthatók Bruckner Lajos hírlapírónál, a társulat titkárnál.

* Anatole France; a Pinquinek szigete. már kapható 1 kor. 90 fillér *Juhász és Társánál*

* A szürke autó és a kékköves nyakék. Ez a két attrakció dominálja az Uránia jelenlegi fényes műsorát. Mind a két látványosság olyan, amilyent egyszerre egy műsoron egyetlen más színházban sem láthat a közönség. A szürke autó élethű megörökítése a hírhedt párisi apacsok garázdalkodásainak. A rémes gaztettek minden egyes fázisa meg van ezen a mesés képen. Erdemes feljegyezni a természetesség jellemzésére, hogy mikor a felvétel készült, a párisi rendőrség leakarta tartóztatni a szereplőket, olyan realizmussal készült minden egyes jelenet. A hatalmas képet csütörtökön mutatja be utóljára az Uránia. A kékköves nyakék egyike a legizgatóbb drámai felvételeknek. Egymást kergetik ezen a képen a legmegka-

pőbb jelenetek, percnyi pihenést sem adva a néző idegeinek. Gazdag elegancia, ötletesség jellemzik ezt a nagyszabású képet. A remek kép még pénteken is műsoron marad. Ugyanakkor kerül először bemutatásra annak a borzalmas pusztításnak a képe, amit a legújabb ciklon okozott Erdélyben. Hatalmas helyszíni látványt látjuk a tönkrement falvakat és a hajléktalan lakosságot. Ezt a képet is elsőnek mutatja be az Uránia-színház. 175

*** A fekete vér — utoljára.** (Az Apolló-színház nagy napjai.) Két nap alatt az egész városban elterjedt annak a hatalmas mozdírájának a jöhíre, amely az Apolló-színház jelenlegi műsorát az összes mozsínházak műsora fölé helyezi. A Fekete vér története s a cselekmény mesteri megjátszása valósággal szédítően kolosszális s felülmúl minden képzeletet. Erről a nagyszabású filmről nem lehet egyszerű dicséretet írni, azt végig kell nézni, hogy meggyőződhesünk, mit tud ma már produkálni a kinematográfia. Az indus orvos kielégületlenül maradt ér-zéki vágyai rettenetes bosszuért kiáltanak s amíg céljait eléri s elrabolja a fiatal bankigazgató csodaszép feleségét, izgatóbbnál-izgatóbb jelenetek feszítik meg a néző idegeit. Ezek az erősebb jelenetek is annyira finoman vannak feldolgozva, hogy a fenomenális képet a fiatal leányok is végignézhetik. A Fekete vér című drámát csütörtökön utoljára mutatja be az Apolló-színház s pénteken elsőrangú új slágert tűz műsorra. 177

Öngyilkos aradmegyei nagybirtokos (Idősebb Konopy Kálmán tragédiája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22.

Aradmegye egyik régi nagybirtokosa, idősebb Konopy Kálmán odvasi földbirtokos tegnap öngyilkos kézzel vetett véget életének. Parkjában ülve, kedves fái alatt nyult a halálhozó fegyverhez az idős uriember, aki alkonyadásra hajló életét valószínűleg súlyos betegsége miatt unta meg.

A Konopy család ősi aradi birtokai Konop község határában feküdtek, de ezt a szép birtokot a most elhunyt Konopy Kálmán eladta Kintzig Bélának és Odvasra költözött, ahol a Nádasdy birtokot vásárolta meg. Új uradalmát nagy gonddal és hozzáértéssel fejlesztette, csinósította és a föld igazi szeretetével foglalkozott késő öregségeig birtokai ügyeivel.

Néhány év előtt fiára bizta a gazdálkodást, mert betegeskedni kezdett. Súlyos gyomorbajt kapott, amely különösen az utolsó esztendőben gyötörte, kinozta az öreg urat. Ehez járult még szembaja is, amely megvakulással fenyegette. Betegségére nem hozott enyhülést kedves odvasi parkja és nem javult állapota a fürdőhelyeken sem, amelyeket fölkeresett. Most is több hetet töltött Lovranában, de javulás nélkül, fájdalomtól elkeseredve tért haza Odvasra.

Három nap előtt érkezett vissza a Konopy-család Lovranából Odvasra. Idősebb Konopy Kálmán ezt a három napot is ép oly kedvetlenül, melancholikus magába zárkózottságban töltötte el, mint közel egy esztendő óta minden napot. Buskomorsága mára nem tűnt fel hozzátartozóinak, akik nem is sejtették, hogy Konopy Kálmán öngyilkos tervekkel foglalkozik.

Tegnap délelőtt amikor fölkel, megreggelizet azután pedig kivitte karosszékét az odvasi park egyik árnyas helyére, ahol gyakran szokott üldögélni. Kényelmesen elhelyezkedett a karosszékében és azt kívánta, hogy hagyják magára. Amikort azután egyedül maradt, elővette a zsebébe készített Browning-revolvert és halántékon lőtte magát.

A lövést senki sem hallotta meg. Délelőtt tíz óra után több odvasi földmives ment a park mellett vezető uton. Megszokták már, hogy ott lássák a fa alatt üldögélni az agg földbirtokost és mint mindig, ezuttal is tisztességtudóan üdvözölték. A halott — ekkor már régen halott volt az öngyilkos — nem viszonzta a köszönést. És feltűnt a földmivéseknek és szóltak az odvasi kastély vin-

cellérjének, nézzen utána, nem esett-e baja gazdájának, hogy olyan mereven ül a székében. A vincellér odasiétt és meglepetéssel látta, hogy idősebb Konopy Kálmán halott, lábánál hever a Browning pisztoly. Fellármázták a kastélyt és hozzátartozói kétségbeesetten zokogva vették körül a halottat.

Az öngyilkos zsebében levelet találtak, amelyben azt írja, hogy megvakulástól fél, gyomorbaja is gyöttri és a szenvedések elől a halálba menekül. A szomorú esetről táviratban értesítették idősebb Konopy Kálmán egyetlen aradi rokonát, Kintzig Jánosné, aki unokahuga az elhunyt. Kintzigné automobilon kiment Odvasra, ahol közben megjelentek a hatóság emberei is és konstalták az öngyilkosságot.

Temetése holnap, csütörtökön délután lesz Odvoson.

Rendkívül jólelkű embernek ismerték a tragikus sorsu öreg urat, aki Aradmegye törvényhatósági bizottságában nagy tevékenységet fejtett ki. Nemi kis politikai szerep is jutott Konopy Kálmának. Ő volt ugyanis éveken át a radnai kerületben a választási elnök.

Jóságáról egész legendákat beszélnek. A cselédsége valósággal rajongott érte s amikor évekkor elzöldült átadta a birtokát a fiának, hű szolgálói sirva bucsuztak tőle.

— Ezután a fiamat fogjátok szolgálni — mondta a köréje gyülekező cselédségnek, — csak az az egy kérésem van, hogy olyan hűek és becsületesek legyetek, mint az én szolgálatomban voltatok.

A szolgálatában volt cselédeket bucsuzáskor megjutalmazta, de különben is szokása volt a cselédségnek évenként tekintélyes mennyiségű ajándékot venni szolgálati éveik arányában. De nemcsak a cselédségével tett jót, hanem a konopi és odvasi községbeliekkel is. Nem mohetett hozzá valaki, hogy a kérését elutasította volna. A gazdaságában a maradék tejet és ételnemüket nem engedte kiönteni, hanem mindig a községbeli szegényeknek adta.

Amikor átadta a birtokot fiának, Budapestre költözött, de gyakran lejött az odvasi birtokra, ahol hónapokat töltött. Legutóbb a télen volt lent. Az ismerőseinek azt mondta, hogy jól érzi magát, csak egy dolog bántja és nyugtalanítja állandóan.

— A szememmel nem vagyok kibékülve — mondogatta a szelid lelkű aggastyán — azt hiszem, hogy teljesen meg fogok vakulni.

És bágyadt fény révedezett fáradt tekintetű szemében.

VÁROS ÉS MEGYE.

A Kulturpalota fűtése. A tanács által hétfőn felbontott hat ajánlatot a mérnöki és számviteli hivatalok átszámították és ma az ajánlattevő bizottság tartott ülésében hozott határozat szerint Waldmann Antal fővárosi vállalkozó ajánlatát terjeszti elő a tanácsnak elfogadásra. Noha Rohoncz Hugó 79899 koronás ajánlata olcsóbb Waldmann 80 ezer koronás ajánlatánál, a bizottság azért hozza javaslatba az utóbbit, mert kijelentette kötelezőleg, hogy a még esetleg felmerülő többlet munkákért nem fog a várossal szemben követeléssel fellépni.

A miniszter nem engedi a játéktér átengedését. Ennek az esztendőnek február hónapjában másodszer határozta el a törvényhatósági bizottság, hogy a Liceum épület előtt elterülő játszóteret átadja az aradi Korcsolyázó Egyesületnek jégpálya céljaira. A belügyminiszter ismét lehetetlenné teszi, hogy a város közönségének ál-

talános óhaja teljesüljön, mert meghiusította másodszer is a közgyűlés határozatát és ma érkezett leiratában azt mondja, máshol adjon a törvényhatóság helyet a jégpálynak. Ez a legalkalmasabb terület szerinte nagyon közel fekszik az iskolákhoz.

Mi történik

a Ház csütörtöki ülésén? (Apponyiék, Justhék és a szociálisták, — Déry teleplez.)

Saiát tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 22.

A mai ülés folyamán a folyosókon szó volt arról, hogy az ellenzéki pártok közösen lépnek akcióba. Ebből kifolyólag a Justh-párt ma délután értekezletet tartott, amelynek eredményeképpen Bakonyi Samut és Lovász Mártont kiküldték, hogy lépjenek érintkezésbe a Kossuth-párttal. A két képviselő ennek folytán ma este megjelent a Kossuth-pártban, ahol barátságosan fogadták őket. Apponyi előadta, hogy ő szívesen veszi a közeledést, mielőtt azonban ez megtörténne, tudnia kell, hogy *milyen viszonyban állanak Justhék a szociálistákkal*, mivel semmiképpen sem hajlandó céljai elérésére terrorisztikus eszközöket, mint tömegsztrájkot stb. igénybe venni. Bakonyi és Lovász válaszul előadták, hogy nemcsak hogy a Justh-párt a szociálistákkal való szövetkezésükben a nemzeti követeléseket nem adta fel, sőt ellenkezőleg a szociáldemokraták kilitásba helyezték, hogy a nemzeti követelésekért minden hátsó gondolat nélkül teljes erővel sikra szállnak.

A két párt elhatározta, hogy két szónok holnap napirend előtti felszólalásra kér engedélyt, mindegyik pártól egy egy és amennyiben az elnök disztingválna és csupán az egyiknek, vagy a másiknak adná meg az engedélyt, szolidaritást vállalnak és nem szólalnak fel, hanem részt vesznek a vitában és teljes erejükkel megakadályozzák a véderőtörvény tárgyalásának folytatását. A választói reformot illetően igyekezni fognak közös tervet kidolgozni.

Déry Zoltán tudvalevőleg a folyosón ma nagy izgalmak közepette kijelentette, hogy most már tovább ő sem nézheti nyugodtan az eseményeket, aktákkal fogja bizonyítani, hogy a kormány az utóbbi években az állam pénzből óriási összegeket költött munkapárti képviselők megválasztására. Azt mondta a pártban: akták állanak rendelkezésére, azokkal akarja és fogja bizonyítani, hogy mennyi pénzt költöttek el. Egyben azt is bejelentette, hogy a holnapi ülésen *sürgős interpellációt terjeszt be ebben a kérdésben.*

Dérynek különben — mint a pártkörben mondta — ez a véleménye Tisza elnöki szerepéről:

— Nem tudom, miért félnek Tisza István elnökségétől. Jobb szeretem az erős, egyenes ellenfelet, mint a kis jelentéktelent, akik, mint Beöthy és Jankovich urak apró fogásokkal állnak elő s azután, mikor felelősségre vonják őket, dadogva mentegetőznek. Az olyan erős és okos ember, mint Tisza István, nyiltan és egyenesen fogja megtenni azt, amit a meggyőződése diktál. Azzal aztán, aki legény a talpán, szembe szállhat, megverekszik vele s egyik a porondon marad.

A hősök most egyre-másra jelentkeznek a Justh-pártban. Tessék csak elolvasni ezt a jelentést:

Polónyi Dezső egy nyilatkozatában azt mondja, hogy amikor ma a képviselőház termét elhagyta, nem ő kiáltotta azt, hogy „gazomberek!” Mint magánember azonban provokálás folytán nem habozik kijelenteni, hogy amit Beöthy Pál tett, az a legközségesebb gazság.

HIREK.

Munkácsy Mihály

aradi pártfogója.

— Egy érdekes katonatiszt halála. —
Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, május 22.

Bécsben ma reggel meghalt Berres József vezérőrnagy kilencvenéves korában, aki nemcsak, mint vitéz katona tette magát nevezetessé, hanem mint festőművész igen jó nevet szerzett komoly művészi körökben. Az osztrák császárváros eme előkelő és általánosan ismert alakjának elhunytja alkalmából a következő rendkívüli érdekes és az aradi közönséget is érdeklő részleteket mondja el bécsi tudósítónk:

Lembergben született 1821-ben és igen korán lépett a hadsereg kötelékébe, ahol mint kiváló lovast ismerték meg. A híres wysokow-i csatában 1866-ban, mint ezredes ő vezette a Ferdinánd kúrsszérokat és csak igen kevesedmagával menekült meg. A háború után mint vezérőrnagy kilépett a hadseregből és Münchenben kezdte meg művészi tevékenységét. A világhírű Pilotnak volt a tanítványa és itt Makart, Munkácsy és Max Gabriel voltak iskolatársai. Berres vitte Makartot Bécsbe és ő ajánlotta a színek nagymesterét Hohenlohe herceg főudvarmester figyelmébe.

Munkácsynak egyik legbensőbb barátja volt és a világhírű mester nem egyszer mondotta el, hogy az egykori generálisnak köszönheti tulajdonképpen művészi karrierjét. Ismeretes, hogy Munkácsy Mihály Aradon asztalosinas volt. Berres mint lovaskapitány Aradon állomásozott és a város környékén igen gyakran látták, amint felütötte sátrát és órák hosszat festette a vidék egy-egy pittoreszk táját. Az aradi előkelő társaságokban ismerték a huszárkapitány szenvedélyét és a kis asztalosinast, akinek rajzoló tehetsége már akkor ismert volt, figyelmeztették az aranysujtásos festőművész kirándulásaira. A kis Munkácsy, illetve akkor még Liebl Miksa, minden vasárnap délután hűségesen utána kullogott az előkelő amatőrnek és tisztességtudóan, bizonyos távolságban megállva kitartott mellette míg festődobozát össze nem csukta és vissza nem tért a városba. A kapitánynak is feltűnt a parasztos öltözetű fiatalember.

— Tetszenek neked az én festményeim? — kérdezte Berres az ifjút.

— Igen! — felelte ez és tört németiséggel folytatta: Hab' ick selber Ochs, Schwein und Meister gezeicknet!

A legközelebbi vasárnap elvitte és megmutatta a bámulattal eltelt tisztnek az ő primitív, de kiváló talentumot eláruló próbáit rajzoló tevékenységének. Előkelő összeköttetéseinek fogva csakhamar sikerült Munkácsyt a bécsi akadémiaira behoznia s mikor a hatvanas évek végén a tábornok visszatért Bécsbe és megkezdte festői tevékenységét. Munkácsy azzal hálálta meg pártfogójának iránta tanúsított szeretetét, hogy Berres egyik legkiválóbb alkotásának, „A lóvásár“-nak vázlatrajzát ő dolgozta ki. A tábornoknak ez a nagy művészi értékű festménye a bécsi Kunst-historisches muzeumba került és a feliráson olvasható; „vázlatát készítette egykori pártfogoltam, most pedig imádott mesterem, Munkácsy Mihály.“

— Ferenc Ferdinánd költözködik. Bécsből jelentik: Jól értesült helyről vesszük a hírt, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös feleségével együtt e hó 28-tól kezdve a Hofburgba költözik, míg a gyermekek Konopistban maradnak. Miután most a Belvedere teljes átalakuláson megy át, a trónörökös nem lakhatik ott.

— Ki az a Kovács Gyula? A képviselőházban ma az obstruálók egyik hőse: Kovács Gyula Justh-párti képviselő az elnökválasztás alatt nekirentott a Ház közepén álló urnának és azt a benne levő szavazólapokkal együtt földhözvágta. A hősi cselekedet Kovács Gyulára kissé rosszul végződött. A felháborodott képviselők alaposan megverték, pofonok suhogtak körülötte és állítólag véresen szabadult az ütegekből. A Justh-párti honatya nem most írta először nevét a történelem lapjaira. A most annyira puritán és martir-szerepet játszó Kovács Gyulát másfél év előtt kellemetlenül leplezték le a parlamentben. A tőzsdék reformjáról mondtak akkoriban haragos beszédeket a képviselők és Kovács Gyula, akit tulajdonképpen 48-as gazdapárti programmal választották meg Gyomán, ugyancsak fulmináns szónoklatot tartott a tőzsde ellen. Harcias és naiv beszédében kegyetlenül nekirentott a börzének — akárcsak most az urnának — és azt hangoztatta, hogy a tőzsde teszi tönkre a magyar gazdákat. Másnap aztán kiderült, hogy Kovács Gyula nem tulságosan következetes ember, mert annyira nem szereti a börzét, hogy jómaga is bejegyzett tőzsdelátogató. A gazdákat is annyira félti a börzejátéktól, hogy igen sok gyomai gazdát vett rá tőzsdei spekulációkra, amikor még a Strasser és König gabonakereskedő cég gyomai exponense volt. A híres terménykereskedőcéhez különben gyöngédebb szálak is fűzik Kovács Gyulát, aki édes fia az öreg Strasser bácsinak és testvéröccse a koalíciós parlamentben szereplő, de azóta megbukott Szunyog Mihály volt mátészalkai képviselőnek. Kovács Gyula tőzsde ügyei leleplezése óta óvakodott a feltűnő szerepléstől, csak most az urna mellett bukkant föl ismét, hogy gyorsan — lebukassák.

— A vidéki egyetemek építése. Budapestről jelentik: A képviselőház pénzügyi bizottsága ma este 6 órakor ülést tartott Láng Lajos báró elnökletével. Az ülésen Teleszky János pénzügyminiszter is részt vett. A bizottság a debreceni és pozsonyi egyetemek felállítására vonatkozó törvényjavaslatokat tárgyalta. Az ülés megnyitása után Láng Lajos meleg szavakkal üdvözölte a megjelent pénzügyminisztert, majd Kammerer Ernő terjesztette elő a javaslatot és ajánlotta elfogadásra. Kenedi Géza hangoztatta, hogy a legközelebbi egyetemet Pécsen kívánja felállítani. Zichy kultuszminiszter kijelenti, hogy nincs abban a helyzetben, hogy konkrét időhöz, vagy helyhez kötött nyilatkozatot tegyen. Az új egyetemek felállítása első sorban pénzügyi kérdés és ezért alaposan meg kell fontolni minden lépést, amit e téren teszünk. Ami a délvidéken létesítendő főiskolát illeti, a kérdés elől nem fog elzárkózni. Végül bejelenti azt, hogy a külföldi egyetemi viszonyok tanulmányozására szakférfit küldött ki. A bizottság ezután a javaslatot úgy általánosságban, mint részletekben elfogadta.

— Vasutigazgatók Mezőhegyesen. Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy Magyarországnak és Ausztriának vasutigazgatói május 23-án, mint az Arad-Csanádi Vasut vendégei Mezőhegyesen találkoznak, hogy szokásos évi értekezletüket ott megtartsák. Holnap reggel kezdődnek meg a szaktanácskozások, majd pedig megtekintik a kincstári birtokot, délben pedig az Acsev. ad tiszteletükre diszebedet.

— Eltitkolt kincstári illeték. Szegedről jelentik: A szegedi pénzügyigazgatóság a Hódmezővásárhelyi Takarékpénztár ellen vizsgálatot indított amiatt, mert a takarékpénztár a Károlyi-féle birtok parcellázásából folyó 18.000 korona kincstári illetéket eltitkolta, a pénzügyigazgatóság a szegedi törvényszéknél följelentést tett.

— Házasság. Fischer Ferenc, az Általános Fakereskedelmi Részvénytársaság cégvezetője e hó 26-án, vasárnap köt házasságot Zádor Erzsivel.

— Béke az olaszok és törökök között? A Deutsche Tageszeitung konstantinápolyi tudósítója hiteles forrásból arról értesül, hogy a hatalmak az olasz kormánytól azt a tanácsot adták, vonja vissza Olaszország valamennyi csapatját Tripoliszból és csak a már megszállott török szigetekre szorítkozzék. Hír szerint az olasz kormány elvben elfogadta ezt a javaslatot és a hatalmak közbelépésére való hivatkozással fogja Tripoliszt kiüríteni. Törökország is hajlandó ezen az alapon a békéről tárgyalni. Ennek a közvetítő javaslatnak az eszméje Marsall bárótól való.

— Ezüstlakodalom. Szép családi ünnepély folyt le ma egyik rokonszenves aradi familiánál. Walfisch Ármin és neje Basch Emilia ma ünnepelték házasságuk huszonötéves fordulóját. Ez ünnepélyes alkalomból számosan keresték föl üdvözlötükkel a jubiláns párt, többek között megjelent az Izraelita Jótékony Nőegylet küldöttsége is, amelynek élén Szabó Albertné méltatta Walfischnak az egyesület érdekében kifejtett hasznos működését, majd pedig a vendégek nevében Vágölggyi Lajos dr. főrabbi mondott emelkedett szellemű beszédet, további boldogságot kívánva az általánosan tisztelt házaspárnak.

— Az aradi román szentszék határozatai. Az aradi görög keleti román szentszék tegnap a püspök elnöklésével teljes ülést tartott. Napirend előtt a püspök megemlékezett arról, hogy Metianu János metropolita ma ünnepli 85-ik születésnapját. A szentszék az ülésből távirattal üdvözölte az ősz egyháztőt, az aradi román egyházmegye egykori püspökét. A szentszék ezután az aradi és nagyváradi szentszék területén levő lelkészek államségélyével foglalkozott, amelyekben a kormány, állítólag az egyház autonómiáját sértően intézkedett. Kimondták, hogy ezen ügyet a görög keleti román egyházi kongresszushoz terjesztik, amely ez év őszén fog Nagyszébenben egybeülni. Végül az aradi román felsőleányiskola számára építendő palotával foglalkoztak. Az építésre nézve Tabakovits Emil építész terveit fogadták el, az építés ellenőrzésével pedig Rozvány Pál mérnököt bízták meg. Az épület a püspöki aula mellett fog emelkedni, a munkálatokat pedig a közel jövőben megkezdik, hogy az iskola és a vele kapcsolatos román leány-internátus 1913—1914. tanév elején oda beköltözhessek.

— Elmarad az aradi repülés. Székely Mihálynak pünkösdkor Aradra tervezett repülését bizonytalan ideig el kellett halasztani. Tudvalévő, hogy néhány héttel ezelőtt Székely gépje eltört. A kiváló aviatikus még mindig nem tudott megfelelő gépet szerezni, kis aeroplannal pedig nem akart az aradi közönség elé lépni. Ezért későbbre halasztotta repülését, amelyet valószínűleg júniusban mutat be.

— Halálozás. Özv. Vogel Gyuláné f. hó 21-én 71 éves korában fiánál, Nagykőrösön hirtelen elhunyt. A halottat Aradra szállítják. Temetése folyó hó 24-én délelőtt 10 órakor lesz az izr. temető halottas házából.

— Az aradi vonaton kifosztott román főúr. Tegnap délután Budapesten az aradi gyorsvonatra szállott Capri Jakab báró, bukaresti lakos, romániai nagybirtokos, hogy Bukarestbe utazzék. Békéscsabán vette észre, hogy pénztárcája, melyben több száz leies és 180 darab husz leies és magyar 10 koronás bankjegyek voltak. A báró a vasuti rendőri kirendeltségnek tett jelentést a lopásról, mely állítása szerint közvetlenül Békéscsaba előtt történhetett, mert addig többször megnézte a tárcát. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Adomány. Dr. Mittler Albert (Wien) 20 koronát juttatott lapunk kiadóhivatalába Dr. Palmi Lajosné ravatalára azért koszorúmegváltása címén, az izr. nőegylet részére. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

Harisnya, keztyű, matrózing

legnagyobb választékban, legolcsóbb szabott árak mellett

BÁRSONY ANDOR-nál Szabadság-tér 17. sz.**A KI SUNLIGHT**

szappant használ, annak örömet okoz a mosás.

Sunlight Szappan

finomabb kelmék és színes szövetek mosására kitűnő. Kísérlelje meg a

SUNLIGHT-SZAPPANT a mi használati utasításunk szerint. Kíméli a szöveteket és a színeket.

Lever & Co., G.m.b.H., Wien III.

6601

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A III. kerületi polgári kör a minap tartotta meg első nagygyűlését a tagok nagy-számu részvétele mellett. A gyűlésen sok meg-szivlelendő eszme vetődött felszínre a kerület gazdasági és kulturális fejlesztését illetően. Ezek azt bizonyítják, hogy a kör a kerület polgárainak érdekeit szolgálja.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.**Budapesti áru- és értéktőzsde.**

Távirati tudósítás.

Budapest, május 22.

Készáru.

Amerika 1-el magasabb. Kínálat korlátolt, vétel-kezdé gyenge, 10 ezer mm 5 fillérrel magasabb.

Határidő.

	Déli zárlat	2 óral zárlat
Buza 1912 májusra	11 86 — 11 87	11 87 — 11 88
Buza 1912. októberre	11 42 — 11 43	11 43 — 11 44
Rozs 1912. október e	9 66 — 9 67	9 65 — 9 66
Tengeri 1912 májusi	9 18 — 9 19	9 12 — 9 13
Zab 1912. októberi	9 24 — 9 25	9 24 — 9 25

Az árak 50 kilónként számítva.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.**NEMZETI SZÍNHÁZ.**

Csütörtök, 1912. május hó 23-án:

B) bérlet.

B) bérlet.

Iglói diákok.

Diákélet dalokkal, 4 felvonásban. Irta és zenéjét szerző: Farkas Imre. Karnagy Tíger Arpad. Rendező: Polgár S.

SZEMÉLYEK:

Petfi János	Ladislav J.	Holeczy	Huszár K.
Pali, fia	Dr. Beregi S.	Az igazgató	Csáky F.
Tircsák Tódor.	Polgár S.	Kuédelka Tóni	Vass Jenő.
Erika, leánya	Harmath J.	Szidor Ákos	Delli Lajos.
Stíasznlji	Cseh Ferenc.	Símák Gergely	Várnay L.
Kostrápsky	Kulcsár L.	Odrobina	Győző A.

Kezdeté este 8 órakor.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma csütörtökön, 1912. május 23-án

1. Bolgár népelet. Természet után. — 2. Skatulyás emberek. Humoros. — 3. Gyapot ipar. Tanulságos. — 4. Iker fivérek. Mulatságos. — 5. A szürke autó. Garnier apacsbandája. Eredeti párisi helyszíni felvétel. — 6. A kékköves nyakék. Társadalmi dráma 2 felvonásban.

Előadások kezdete délután 6 órától kezdve esti 11 óráig
A hölgyek kéretnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni. — Minden előadáson katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.**APOLLO SZÍNHÁZ**

az Andrásy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma csütörtökön, 1912. május 23-án:

1. A fekete vér. Idegizgató nagy társadalmi dráma 3 felvonásban. — 2. Ön gratulálhat nekem. Kacagató. — 3. Végzetes tévedés.

Előadások kezdete délután 3/6 órától folytatódagosan 11 óráig tartatnak.

NYILTTÉR.*

Limbek János és Fia

első magy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Özv. konopi Konopy Kálmáné szül. ómoravicai Heinrich Gizella, konopi Konopy Kálmán és neje szül. kövesdi Boér Vilma, ugy a maguk, valamint az alulirottak nevében is szomorodott szívet tudatják a szeretett és felejtethetlen jó férj, illetve édes apa, após és rokon

konopi Konopy Kálmán

f. évi május hó 21-én d. e. 10 órakor, életének 76-ik és boldog házasságuk 41 ik évében, rövid szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai május hó 23-án d. u. 3 és fél órakor fognak a róm. kat. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a konopi családi sirboltban örök nyugalomra tétetni.

Áldott legyen emléke!

Odvas, 1912. május hó 21-én.

Özv. Tömöry Károlyné szül. ómoravicai Heinrich Vilma, özv. ómoravicai Heinrich Ferencné szül. Tömöry Eugénia, özv. ómoraviczay Heinrich Béléné szül. kamjankai Szemző Georgine, sogornói, Pfeiffer Antalné szül. bajcai Beliczey Ilona, Kintzig Jánosné szül. bajcai Beliczey Erzsébet, bajcai Beliczey Géza, bajcai Beliczey Tibor unokahugai és öccsei. 3596

Limbek János és Fia

első m. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetés-rendező vállalata.

Arad, színház-épület Városi és megyei telefon: 93.

Özv. Matusz Imréné szül. Rajda Gizella a saját, ugy gyermekei Péter, Erzsé, Ferenc, Ilonka és Katica, valamint az alulirottak nevében is szomorodott szívet tudatja a szeretett és felejtethetlen jó férj, illetve édes apa, testvér, sógor és rokon

MATUSZ IMRÉNEK,

f. é. május hó 21-én, d. e. 10 órakor, életének 59-ik és boldog házasságuk 32-ik évében, hosszszas szenvedés és a haldokló szentességének ájtatos felvétele után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai május hó 23-án d. u. 4 órakor fognak Illés-utca 49-ik számú saját házában a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szent mise a boldogult lelki üdvéért május hó 29-én d. e. 8 órakor fog a főt. Minorita-atyák szentegnyázában az egek Urának bemutatatni.

Áldás emlékére!

Arad, 1912. május hó 21-én.

Matusz Péter, Damján József és neje szül. Balla Katalin, testvérei, illetve sógornője. Mátók Pál és neje, nagybátyja. Wolf Aladár Béla, Tóth József, komái.

Dr. Brasch Aladár

Ügyvéd irodáját

Aradon, Karolina-utca 7. sz. a.

megnyitotta.

Felhívás.

Mint hogy özv. Schwartz Vilmosné Arad, Csernovits Péter-utca 1. számú üzletét megvettem, felkérem a fenti cég hitelezőit, hogy követeléseiket f. évi május hó 28-ig jelentsék be.

Szabolcsi Farkasné,

3607

Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Névjegyek

csinos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA RÉSZVENYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

Dobiaschi J. és Dörner Testvérek

robbantószer és vegyitermék gyárai Arad.

Ajánlják, kékkő, calcinált rézkénpor, kristály kénsó, arsenmentes Asbest kénlap, örölt és sublimált kénpor, daračos és rudkén,

kátrány, színes kátrány, carbolineum, aszfalt és kátrányfedőmez stb. gyártmányait és cikkeiket. Postai megbízások azonnal eszközöltetnek. — Vízmentelárnaitóknak engedmény.

Gyári raktár Aradon!

2254

Aradvármegyei Gazdasági Egyesület, Andrányi Károly és Fia. Berta Testvérek, vasüzlet. Hanzu Nestor, drogueria. Steinitzer N., festékkereskedés. ::

CSÉPLÉSHEZ és gőzszántáshoz

ajánlunk egész waggon vételnél közvetlenül a bányából szállítva elsőrendű, darabos

magyar és porosz

KÖSZENET

legolcsóbb bányáraakon

ugyszinte kisebb vételeknél

Boros Béni-tér 2. sz. alatti széntelevélről

Mielőbbi becses megrendelése esetén

figyelmes és gondos szállítást vállalhatunk

Kneffel Károly

és Fia köszén-, kovácsszén-,
kocsz-, faszén- és
cement-nagykereskedése

Arad, Boros Béni-tér 2., saját ház.

Felhívás az utazó és ügynök urakhoz

„Arad és vidéke kereskedelmi utazók és ügynökök egyesülete” cím alatt létesítendő egyesületünk megalapítása végett felkérjük ez u on az összes érdekelteket, hogy a

folyó hó 26-án délelőtt 9 órakor

a „Kereskedők Köre” Haszinger utca 5. sz. a. levő helyiségében megtartandó alakuló közgyűlésen megjelenni szíveskedjenek.

Hazafias tisztelettel

az előkészítő-bizottság.

3559

Moskovits „Anatomiai”

CIPŐK

Legszébbek,
Legjobbak,
Legolcsóbbak.

921

Raktár Arad, Szabadság-tér 18. Telefon 218.

Óriási
választék
alkalmi és
kivágott

női cipőkben

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 835.

Értesítés.

Igen tisztelt megrendelőimet és az uri közönséget értesítem, hogy a legfinomabb

angol és belföldi
szövet-ujdonságaim,

ugyszintén külön nadrág szövetelm valamint valódi japán selymek, 10s-terek, selyem-vásznak, tennisz szövetek dus választékban megérkeztek. Módomban van azért a legkényesebb igényeknek is megtelev, legdivatosabb öltönyöket gyorsan és izlésesen elkészíteni. Ugy a fővárosban, mint helyben Schätter Henrik, elsőrangú cégeknél mint fősabász működtem, mely körülmény biztosíték, hogy megrendelőim bizalmát kiérdemeljem.

Szíves pártfogást kér

Lakatos Mihály

uriszabó

2977

Arad-József főherceg-ut 13., I. em.

Fábián és Társa

Arad, Forrai-u. 8.

(Román templom-épület).

Városi és megyei telefon 494.

Ajánlja nagy varrógép, kerékpár és beszélő gépek nagy raktárát.

Sürgös értesítés zenekedvelők figyelmébe.

Nagy választékban tartunk hanglemezeket. Naponta hangversenynek Fedák Sári, Király Ernő a Király színház, Környei Béla a kir.

Operaház, Rózsa S. Lajos temesvári színházak tagjai, valamint Toll Árpád és Károly, Steinhardt Géza és Gündör Aurél hírneves komikus, továbbá több művészek művésznők is. Ajánljuk az érdeklődők szíves figyelmébe. 2891

Kedvező ártételek mellett is kaphatók.

Elsőrendű mész, cement, gipsz

és mindennemű építési anyag **olcsóbb mint bárhol.** Megrendelések gyorsan és pontosan intézettek el. 1681

Virág Kálmán

építési anyagraktára

Arad, Erzsébet királyné-körut 59.

Kitűnő

fagylalt

minden kivitelben és minőségben, ugyszintén

jeges kávé,

valamint naponta friss és izletes 3429

sütemények, cukorkák kaphatók

Székely Sándor

cukrászdájában Forrai-utca

gr. Hunyadi palotában. Telefon 567.

Eladó egy jókarban levő, négy lóerős gáz- mótor.

Cím a kiadóhivatalban.

Értesítem az uri hölgyközönséget és igen tisztelt megrendelőimet, hogy angol és francia

női divattermet

Forray-utca 4., I. emelet

helyeztem át.

Elvállalok szabás- és varrástanításra urileányokat, esetleg teljes ellátással is szerény tandíj mellett. Szíves pártfogást kér

Popovics Lila,

női szabó.

3071

Nyári színes cipők és angol tennis

CZIPŐK

Engelhardt Chassalla SZANDALLOK

már megérkeztek!!

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK

Hegységárban: 941

K 16-50 és K 20-50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad-Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

Megnyílt!

Müller J. és Fia

kelmefestő, vegyiszilító és fehérnemű gőzmosógyári
gyűjtő-telepe
 Arad, Weitzer János-u. 7. sz. (uj gör. ket. palota.)

6641

**Mindennemű
 férfi, női és gyermek-
 ruhák vegyileg tisztít-
 tatnak, vagy festetnek.**

**Fehérneműek hófehérre mosat-
 nak és vasalás céljából
 elfogadtatnak.**

Lenkey Ferenc

épület- és műlakatos
 Arad, Közép-u. 12.

Ajánlja a nagyjéremű kö-
 zönség becses figyelmébe
 a mai kor igényeinek meg-
 felelő műlakatos műhelyét.
 Kész ciszolt takaréktűz-
 helyek állandóan raktáron
 tartatnak. — Jó erkölcsi
 fiúk lakatos tanulónak fel-
 vétetnek. 3451

Értesítés.

Aradváros és vidéke n. 6. kö-
 zönségének szives tudomására
 adom, hogy a **Fácán-utca sar-
 kán volt Donnawell-léle**

vendéglőt

megvettem s teljesen újonnan át-
 alakítva, tovább vezetem.

Vendéglőmben mindenkor házia-
 san készült **hideg és meleg
 étkek**, saját termésű tisztán
 kezelt **világos 6- és új boro**,
jégbehűtött kőbányai sör
 kapható figyelmes kiszolgálás mel-
 lett, olcsó árat. 6685

Szives pártfogást kér

Bécsy Gábor, vendéglős.

1977 - 1912.

Hirdetmény

a fegyveradóra vonatkozó bejelentések tárgyában.

Fegyveradót fizet mindenki a birtokában levő, vadászatra hasz-
 nálható lőfegyverek után, ugyszintén azon fegyverek után, melyek csa-
 ládtagjai, vadászcselédjei, a vadak gondozására és erdőterületek őrzé-
 sére alkalmazottak cselédjei valamint mező- szőlő- vagy erdőgazda-
 ságban alkalmazott, csöszök, pásztorok és erdőkerülők birtokában vagy
 használatában vannak.

Az, aki csak fegyveradót fizet, köteles a birtokában levő s va-
 dászatra használható fegyvereket szám szerint s annak megjelölése
 mellett: vajjon egy vagy kétcsövűek-e, bejelenteni, a bejelentést lakásának
 pontos megjelölése mellett sajátkezüleg aláírni és az 1912. évi június
 hónapban ama községi elöljáróságnál vagy városi adóhivatalnál be-
 nyújtani, ahol az adóköteles állandó lakását tartja.

A bejelentés élő szóval is történhetik, mely esetben az adóköteles
 bementés szerint a bejelentési úrlapot a városi adóhivatal köteles kitölteni.

Aki évközben lép adóköteles fegyver birtokába, tartozik ezt a
 fegyverét a birtokba vételtől számított nyolc nap alatt bejelenteni.

Azok, kik a törvény értelmében adómentes fegyverek birtokában
 vannak kötelesek ezeket a fegyvereket, egyszersmindenkora az illető
 városi adóhivatalnak arról szóló bizonyítványával ellátni, hogy a beje-
 lentett fegyverek adómentesek.

A városi közegek által a fegyveradóról készített kivétési lajstro-
 mok a kir. pénzügyigazgatóságnak érvényesítési záradékával ellátva a
 városházánál 8 napi közzemlére kitétetnek, hogy azokat mindenki
 megtekinthesse netaláni felszólamlását beadhassa esetleg a másokat il-
 lítő adókövetésekre, vagy esetleges fegyvereltitkolások, nézve ész-
 revételeit megtehesse.

A felszólamlások és az észrevételek a fent kitüntetett határidő
 alatt a kir. pénzügyigazgatóságnál nyújtandók be, mely az észrevéte-
 lek alapján a szükséges intézkedéseket megteszi, a fellebbezéseket
 pedig a közigazgatási bizottság elhatározása alá terjeszti.

A vadászati jegy elnyerésére irányuló bejelentések szintén 1912.
 évi június hónapjában nyújtandók be, az adóköteles (illetőleg kezes)
 állandó lakására nézve illetékes polgármesternél.

Ha valaki évközben kívánja a vadászat gyakorlását megkezdeni,
 vagy eddig élvezett vadászati adómentessége megszűnik, a bejelentést
 azonnal megtenni köteles.

Vadászati jegy váltása esetében a fegyveradó a vadászati adóval
 együtt a kir. adóhivatalnál fizetendő.

Az esetben, a midőn valaki már a városnál befizette a fegyver-
 adót és azután kíván vadászati jegyet váltani, a fegyveradó-igazolványt
 a kir. adóhivatal bevonja, s a befizetett fegyveradót a vadászati adóval
 együtt a vadászati jegyen kitünteti. Magától értetik, a már befizetett
 fegyveradót újból nem kell befizetni.

Az 1883. XXIII. t. c. 6 § a értelmében a vadászati adó alól ki
 vannak véve az ezen szakasz a) pontjában említettek kivül.

1. a vadászterületek tulajdonosainak vagy bérliőinek szolgálatában
 álló vadász cselédék;

2. a vadak gondozására és vadászterületek őrzésére alkalmazott
 cselédék;

3. a mező- szőlő- és erdőgazdaságnál alkalmazott csöszök, pász-
 torok, erdőkerülők;

4. a hatóságilag fölesketett erdőtisztek, erdőőrök és a kir. erdő-
 felügyelőség személyzete.

Az adómentesség igazoló-ául szolgál az 1., 2. és 3. pontok alatt em-
 litett egyéneknél: a kir. adóhivatal által kiállított fegyveradó-igazol-
 vány, a 4. pont alatt említett egyéneknél pedig az eskübizonyítvány
 eredetije vagy hivatalos másolata

Az, aki adóköteles fegyverét az adó alól elvonja, eltitkolja, vagy
 az adóköteles lőfegyverek — a törvényben meghatározott esetek kivé-
 ve — vadászatra használja, az eltitkolt, vagy adó alól elvont minden
 darab fegyver után husz K.-tól negyven K.-ig terjedhető bírságot, tar-
 tozik fizetni. A befizetett bírságnak egy harmada a feljelentőt illeti.

A vadászati adójövedéki kihágások a 1883. évi XXIII. t. c. 43.
 § a értelmében toroltatnak meg.

Arad, 1912. május 15.

A városi adóhivatal.

Grand Cirkusz Amerikan Varieté

Aradon a Béla-téren

ma és mindennap

változatos műsorral

disz-előadást tart.

Záradéku!

nagy nemzetközi díjbirkózás

melyen a világ legjobb atlétái: *Otto Sultz* (Berin),
Remond (Luxemburg), *Sepl Mang* (Bajor), *Pavnee*
Bill (India), *Nagy Sándor*, az aradi Tó d. Klub
 volt bírókmestere és öcsöse *Nagy János* (magyar),
Derna (langyel), *Begu Musztafa* (ötök) vesznek
 részt.

Azonkívül fellépte az összes szerződötetett művészeknek.

Kezdeté pont 8 órakor. Pénztárnyitás 7 órakor

Jegyek előre válthatók a „Függetlenség” kiadóhivatalában.

Szives pártfogást kér: **Az igazgatóság.**

Varga Kálmán

női szabó divattermék

folyó hó 20-án

3459

Deák Ferenc-utca 39. szám alá

helyezi át.

A Budapesti Csipkeáruház

távirati megbízásáról érdeke minden hölgynek meggyőződni
Andrássy-téri fióküzletében (Fischer Eliz-palota)

TÁVIRAT 2811
 8 újabb rendkívüli olcsó napot rendezzen.
 Főüzlet.

Maison Ritscher

női kalap divattermében

ARAD, DEÁK FERENC-UTCA 40. SZ.

alatt mai naptól kezdve az **eredeti párisi modell kalapok** tulhalmozott készlet folytán **leszállított árban** kaphatók. — Mindenféle **javitások, átalakítások** aznap elkészítetnek. — **Gyászkalapok** **4 óra alatt** megrendelésre szállítok legszébb kivitelben. — **Leánykalapok** **dus választékban** legjutányosab árak mellett.
 3575

A „Kárpáti Borozó” megnyitása

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget és t. barátaimat, hogy a **Ferencz-tér és Karolina-utca** sarkán, volt „János vitéz” vendéglőt **ujjonnan berendezve** és a mai kor igényeinek megfelelően felszerelve,
 3557

„Kárpáti Borozó” cím alatt

tovább vezetem és azt május 26-án (Pünkösöd vasárnap) ünnepélyesen megnyitom.

Főtörekvésem és igyekezetem által oda fogok hatni, hogy **tisztelt vendégeimnek izletes és magyaros konyhával, tiszta hegyaljai borokkal, frissen csapolt sörrel, ugyszintén hideg ételekkel** teljes bizalmukat kiérdemeljem.

Minden pénteken halászlé.

Kérem a nagyérdemű közönség és tisztelt barátaim ezen vállalatomban támogatni sziveskedjenek teljes tisztelettel:

Weszely Istvánné,
 a „Kárpáti Borozó” tulajdonosa.

Új fűszer és élelmiszer üzlet.

A nagyközönség szives tudomására hozom, hogy **Aradon, Weltzer János utca Minorita palotában,** közvetlen a főposta mellett egy mai kor igényeinek megfelelőleg felszerelt

fűszer, élelmiszer, liszt és hüvelyes vetemény

üzletet nyitottam meg, hol állandóan készletben tartok elsőrendű **fűszerárakat,** mindennemű **élelmiszerkeket** rendes **napiárak mellett.**

Szives pártfogást kérek kitűnő tisztelettel:

Nyíri L.

3586

Márton Herman

angol uri szabó

Arad, Bercsényi Miklós u. 1. sz.

Tisztelettel értesitem Arad város közönségét, hogy régi

szabóműhelyemet

ismét megnyitottam **Bercsényi Miklós-utca 1. szám alatt** és készítek legdivatosabb öltönyöket 50-60 koronáért, fazon öltönyöket 26-28 koronáért. Ugyszintén elfogadok minden a férfiszabó szakmába vágó munkát. Szives pártfogást kér

MÁRTON HERMAN,

uri szabó. 3453

BÉLYEGZŐ KÉSZÍTŐ

SCHUBAUER J. ÁRKÁD

SALACZ UTCA 3.

RUGGYANTA-BÉLYEGZŐ ÉS VÉSŐ INTÉZET.

MONOGRAMM-, CIMER-, ACÉL- ÉS RÉZPECSÉTNYOMÓK VÉSÉSE; ZÁSZLÓSZEGEK, EGYLETI ÉS SPORTJELVÉNYEK MŰVÉSZIES KIVITELÉ; DOMBORNYOMÓ-SAJTÓK, KELET-BÉLYEGZŐK, SZÁMOZÓ-GÉPEK, FÉMSABLONOK, DISZPECSÉTNYOMÓK, ÉS „PERFEKT” KÉZINYOMÓK NAGY RAKTÁRA.

Új épület- és butorasztalos műhely.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy **Aradon, gr. Károlyi-utca 10. sz. alatt** egy jól berendezett

3564

épület- és butorasztalos műhelyt

rendeztünk be.

Etvállalunk összes e szakmába vágó munkákat ugyszintén iroda-, portale- és üzletberendezéseket is legmodernebb kivitelben, legjutányosabb árakban.

Költségvetéssel és rajzzal készséggel szolgálunk.

Szives pártfogást kérünk:

Tury Ferenc és Kovács Miklós.

Tanulókat felveszünk.

Hatóságilag engedélyezett végeladás
 folyamatban van

Singer Sándor divatáruházában

ARAD, József főherceg-ut 3.; a „Kossuth”-szoborral szemben.

Szőnyeg, függöny, paplan, ágyszerítők, Nőruhakelme, vászon, chiffon és asztalneműek, Kész női és férfi lehrneműek, zsebkendők.

50% árengedmény
 Csipke, szalag, ruhadíszek és napernyőknél.

Singer Sándor divatáruháza, Arad

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár palotájában.

2368

APRÓ HIRDETÉSEK
folytatása.

ÖZLETEK.

Ujonnán épült üzlethelyiség
Csiky Gergely utca 16. szám alatt
kiadó. 2007

Kiadó üzlethelyiség.
esetleg, lakással Arad, Deák Ferenc-
ute 8. Felvilágosítást nyújt
Kalap Bazár ugyanott. 3547

Pécskán
Egy negyven év óta fónálló jó
menetelű borbélyüzlet azonnal
eladó, a főtérhez igen közel teljesen
ujonnán berendezve, évi jövedelme
6000 korona, a vétel kedvező rész-
letekben. Bővebben értekezhetni
válaszbélyeg ellenében: Bodrozsán
Aurél borbély. 3284

Bettelheim K. utóda
első aradi fehérnemű tisztító inté-
zet teljes felszereléssel családi kör-
ülmények miatt azonnal eladó.
Cím a kiadóhivatalban. 3540

20 korona jutalmat
adok annak ki nekem egy forgal-
mas utcában egy kis üzleti helyi-
séget élelmi és cukorkaárusításhoz
szerez. Cím a kiadóhivatalban. 3543

Jóforpalmu fodrászüzlet
lakberendezéssel együtt, eladó. Cím
a kiadóban. 3562

Aradhoz közellekvő
magyar községben egy 25 év óta
fennálló vegyeskereskedés korlát-
lan italmérséssel, más vállalat
miatt, házzal együtt eladó. Felvil-
ágosítást szíveségből Nádor-utcai
sörraktárban. 3576

Üzlethelyiség
közvetlen az Andrássy-tér közelé-
ben, berendezéssel vagy anélkül,
azonnal átadó. Cím a kiadóhiva-
talban 3482

Taxameteros
Bér-autók
Telefonszám
816
2851
Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

1121

Eladó.

Egy selyem Brokat Salon garni-
tura a hozzá való függönyökkel,
azonkívül különféle ezüst és ma-
jolika tárgyak elköltözés végett

Eladók.
Megtéríthetők szíveségből:
Singer Sándor
divatüzletében 3595
József főherceg-ut 3. sz.

Aradon és vidékén elismert leg-
olcsóbb kalapbevásárlási forrás.

Megérkeztek a legujabb
női modell kalapok.

rendkívül olcsó árban.
Leányszalmakalapok óriási választéka.
Férfi divat nyulszőr vagy
gyapjukalapokban nagy raktár.

Több egyletnek kalapszállítója.
Bármilyen kalapfestés és javítás.
Panama-kalapok vegyileg tisztítását
olcsón elvállalom. 1653

Vidékről három kalap be-
küldésénél a portót nem
számítom fel. -- Tisztelettel

**Bittenbinder
Konrád, kalapos**
Arad, Deák Ferenc-u. 42.

Villanyerőre berendezett kalapgyártás, Cser-
novits Péter-utcai 19. sz. saját házamban.

Legcélszerűbb szab.

jég-szekrények

minden nagyság és kivitelben, ugyszintén
háztartási, vendéglői és nagy hűtőkör-
gyári áron kaphatók

Husserl Manó

jégszekrény gyárában
Arad, Szent Pál-utca 11. szám.

Mintaraktár
Deák Ferenc-utca 8. (Kalap-Bazár mellett)
Különlegesség szénsav és légnomásu
sörkimérő szekrényekben. 3411

Jó egészségének
fentartására használjon mindenki

Kárpáti-féle
epéhajtót,

mely a legkiválóbb fájdalom-
nélküli gyomortisztító hálezer.
Ize édes, hatása gyors és biztos.
1 üveg utasítással 40 fillér.
12 üveg franco K 4-80. Kapható
kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS
gyógyszertárban 4575
ARAD, BOROS BENI-VÉR.

Gőztéglagyár Mikelaka

ajánlja géppel gyártott,
legjobb minőségű

géptégláit

falazásra, kútkészítésre,
továbbá mindennemű
nyersfalazásra. ::

Tulajdonos: 3124

Pollak Sándor Arad.
Városi irodája Nádor-utca 14. sz.
Telefon 55. és 515.

ALVÁCZA
kénes
hőgyógyfürdő

(Arad- és Hunyadmegye határán)
május 1-én megnyit.

A fürdő 38 C. hőmérsékletű, ter-
mészetes, kénes hévízeit századok
óta kitűnő eredménnyel használják
csusz, köszvény, rheuma,
bénulás és egyéb izületi beteg-
ségek gyógyításánál.

Eredményes furás következtében
állandóan tiszta víz áll a n. é. közön-
ség rendelkezésére.

Nagy gondozott park. Állandó
kitűnő cigányzene. Játzóterek.
Gyönyörű kiránduló helyek. Ózon-
dus levegő. Vasúti állomás. Posta
és táviró.

A fürdő előnyei: Közelség. Köz-
vetlen vasúti állomás. Kitűnő ételek
és italok. Tiszta, száraz szobák.
Figyelmes kiszolgálás és **csodás**
gyógyhatás. Május elsejétől
szeptember tizenötödikéig az összes
motorvonatok megállanak a fürdő
parkjánál. 3847

Prospektussal és egyéb felvilá-
gosítással készséggel szolgál

Berkovits Izidor
fürdőtulajdonos.

Nagymennyiségű
maculatura
eladó.

Jégszekrényeim!

Sikerült egy oly jégszekrényt
gyártanunk, amely kevés jég-
szükséglettel különösen hűte-
nek. Kentesek, mészárosok,
vendéglősök és magánosok
szíves figyelmébe ajánlom

jégszekrény
árjegyzékemet,

melyet kívánatra ingyen és
bérmentve küldök. Használt
jégszekrények ujakra becse-
réltetnek és kijavítva ismét
jutányos árért eladotnak.

Kohn
József,

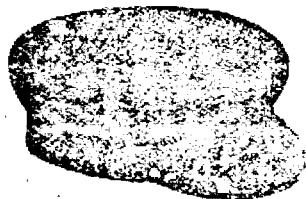
bádogos, vízvezeték berendező

ARADON.

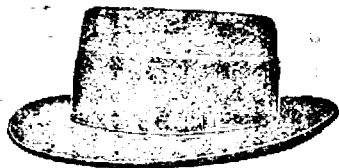
Gyártelep Batthyányi-utca 32.
Városi és megyei telefon 333.

FISCHER SIMON nagy áruházának Arad, Szabadság-tér 12. alatt

olcsó árjegyzőkének egy része:

Divatos gyermek s férfi sapka K 1.-, 1.50, 1.90

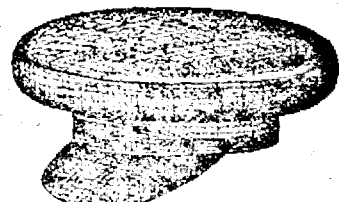
Divatos férfi és gyermekkalap K 2.-, 3.-, 3.50, 4.-

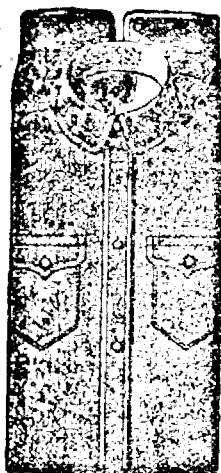
Elegáns nri kalap, legújabb divat finom minőségű K 4, 5, 6.

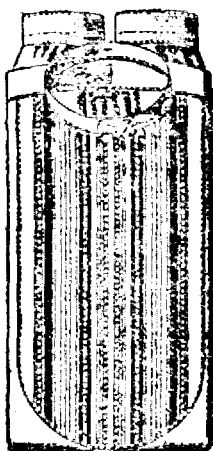
Legújabb finom keménykalap K 4, 5, 6

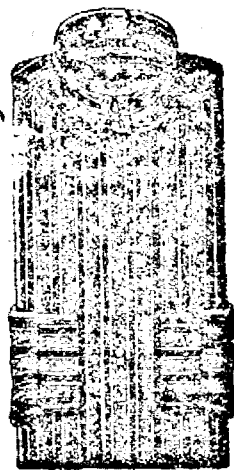
Angol divatsapka, legfinomabb K 2, 3, 3.50

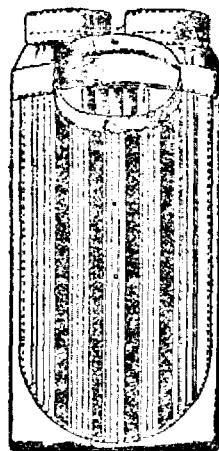
Keton turistaingek K 2, 2.50, 3.

Fehér damasztine K 2, fehér egészínom K 3, 3.50.

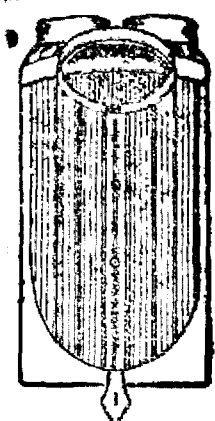
Nyári fehér ing K 2.90. Egész finom stajer K 3, 3.50.

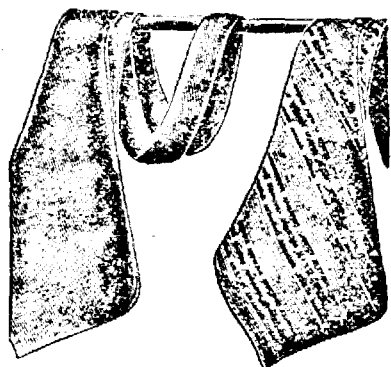
Színes creton ing K 2.50, 3. Finom divat ing K 3.50, 3.90.

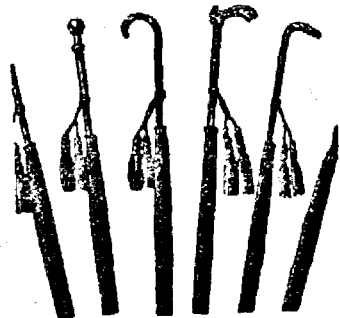
Elegáns nyári ingek selyemből. Finom minőségű K 3.50, 4, 4.50.

Fehér és színes gyermeking gallér és gallér nélküli K 2, 2.50, 3.

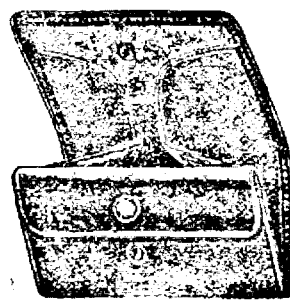
Legfinomabb selyem nyakkendők minden formában és színben 50 fill.-től 1 K.-ig.

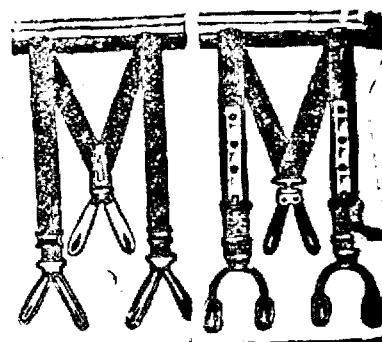
Férfi és női strappa ernyő K 2.50. Finom selyem ernyő K 3.90.

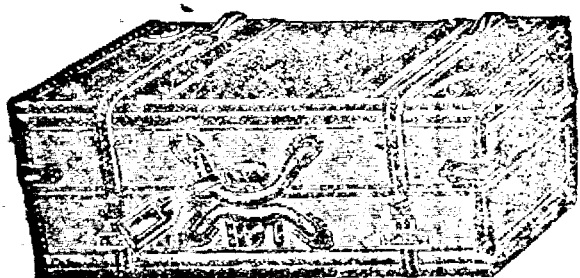
Finom alsónadrág K 1.50, 2, 2.50

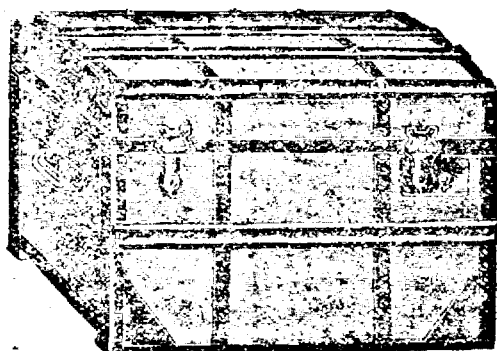
Valód. bőrszemély K 1, 1.50, 2.

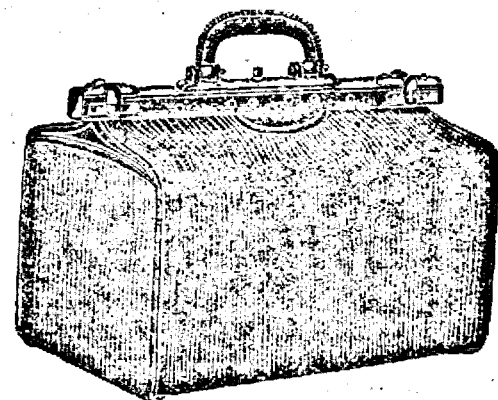
Finom nadrágtartó K 1, 1.50, 2. Gyermek nadrágtartó 50 fill., K 1.

Bőrönd nagy választékban K 4, 6, 8, 10, 12.

Bőrre lakkozott fakoffer, jó kivitel K 8, 10, 12, 14.

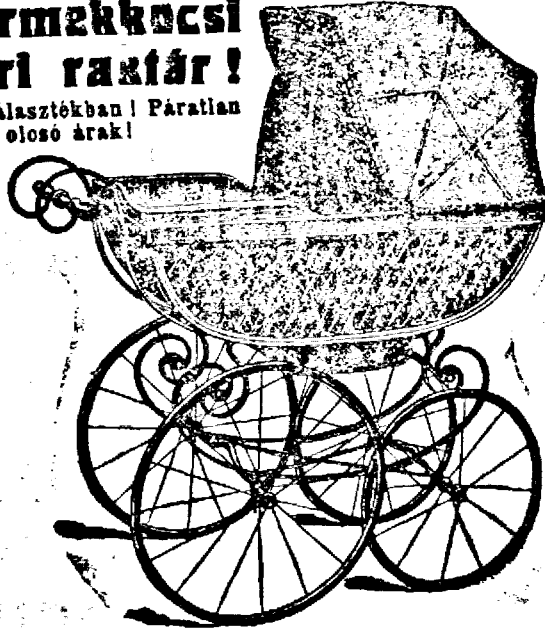
Legfinomabb barna tehénbőr táská K 19-50. Fekete rendes bőr kóstáska K 6, 8, 10.

Gyermekkosci gyári raktár!

Olcsó választékban! Páratlan olcsó árak!

Gyermek kosci erős kivitelben, gyári raktár 10 korenatól 20 korenatig.

Finom kivitelű gyermekkosci fagerékkel 22 korenatól 29 korenatig. Biciklikerekkel 30 korenatól 45 korenatig.

Egész finom, elegáns átalakítható kosci, fonott, 38-48 K.-ig. Legfinomabb lakkozott 50-150 K.-ig.